Τὸ φύλλον Δραχμὴ 1 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθὲς παρακαστὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμ. 75. Ἑξάμηνος δρ. 40. Τρίμηνος δρ. 22.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10. Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΙΔΡΥΘΗ ΤΟΥ 1879
ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 33ος — Ἐν Ἀθήναις, 10 Ἀπριλίου 1926 — Ἔτος 48ον —Ἀριθ. 19

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ λίμνη αὐτὴ εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε ταξιδεύουν ἐκεῖ μὲ μπούσουλα, ὅπως καὶ στὴ θάλασσα. Οἱ βάρκες, ὅπου μπῆκαν, ἦταν ἀπὸ τὶς ὀνομαζόμενες *σαμπάν*, ποὺ θυμίζουν ἀκριβῶς τὶς βάρκες ποὺ βρίσκονται στὰ αἰγυπτιακὰ ἀνάγλυφα. Ἡ πρύμη καὶ ἡ πρῶρα εἶναι ψηλὲς κι' ἔχουν καταστρώματα γιὰ τοὺς κωπηλάτας, ποὺ διευθύνουν τὰ μεγάλα αὐτὰ πλεούμενα μ' ἕνα μόνο κουπί. Οἱ ταξιδιῶτες κάθονται στὸ ἐσωτερικὸ πάνω σὲ ψάθες, γιατὶ δὲν ὑπάρχουν καθίσματα καὶ πρέπει νὰ καθίσουν ἀνατολίτικα.

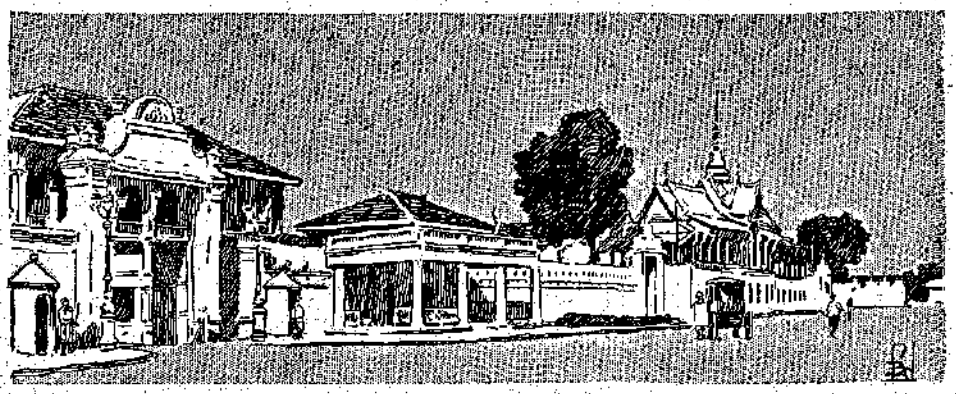

«Τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ Σισιβόθ . . .» (Σελ. 142, στ. α'.)

Ἔτσι ταξίδεψαν οἱ φίλοι μας οἱ Γάλλοι μιὰ ὁλάκερη νύχτα, κάτω ἀπὸ θαυμάσιο σελληνόφως, ποὺ φώτιζε τὰ δέντρα καὶ τὶς καλύβες τῆς ὄχθης. Καὶ τὸ πρωὶ πάλι ἦταν μαγεία ἡ ἀνατολή, ποὺ γέμιζε φανταστικὰ χρώματα τὸ μεγαλόπρεπο ἐκεῖνο τοπεῖο.

Ἐαφνικά, οἱ βάρκες ἄρχιζαν νὰ καθίζουν, νὰ βρίσκουν τὸν πάτο. Ἔπρεπε νὰ σταματήσουν. Βγῆκαν κι' ἀνέβηκαν σὲ ἁραμπάδες. Εἶναι τὸ μόνο μεταφορικὸ μέσο ποὺ μπορεῖ νὰ κυκλοφορήσει πάνω στὸ μαλακὸ καὶ καλαμόφυτο ἐκεῖνο ἔδαφος. Καὶ θὰ ἦταν ἐξαίσιο τὸ πρόγευμά τους μέσα στὸ δροσερὸ αὐγινὸν ἀέρα, ἂν ἔλειπε τὸ ἀντιπαθητικὸ πρόσωπο τοῦ ταγματάρχη, ποὺ δὲν τοὺς εἶχε ἀφήσει καὶ ποὺ ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ τὸν καλέσουν κι' αὐτόν.

Τὸ ταξίδι ἦταν πολὺ διασκεδαστικὸ πάνω στὰ πρωτόγονα αὐτὰ ὁμάξια, ποὺ προχωροῦσαν τόσο σιγὰ μέσα στὴ λάσπη. Ὁ μηχανικὸς φρόντισε νὰ τοποθετήσει προσεχτικὰ πάνω σ' ἕναν ἁραμπὰ τὸ μηχάνημα ποὺ βλέπε μέσ' ἀπὸ τὰ στερεὰ σώματα, καὶ ποὺ τὸ εἶχε πάρει κι' αὐτὸ μαζί του γιὰ νὰ ἐξερευνήσει τὰ γεωλογικὰ στρώματα.

Ὕστερα ἀπὸ κάμποσες ὧρες ποὺ πέρασαν μέσα στοὺς βάλτους, οἱ μπαναυιὲς λιγόστεψαν, τὰ δέντρα ἄρχισαν νὰ γίνονται πιὸ μεγάλα. Μπῆκαν στὸ δάσος. Σὲ λίγο σταμάτησαν μπρὸς στὸ σπίτι, ποὺ τὄχε χτίσει ὁ γάλλος διοικητὴς γιὰ νὰ χρησιμεύει ὡς ξενώνας στοὺς ταξιδιῶτες ποὺ πηγαίνουν στὸ Ἀγκόρ.

Ἀφοῦ ξεκουράστηκαν τὴ νύχτα μέσα σ' αὐτὸν τὸν ξενώνα, οἱ ταξιδιῶτες βρῆκαν ἐπιτέλους ἴσιον καὶ στερεὸ δρόμο, ποὺ ἀκολουθοῦσε τὸ ποτάμι, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἦταν μιὰ σειρὰ ἀπὸ χαριτωμένα σπιτάκια, χωμένα σὲ κῆπους μὲ ἄφθονη βλάστηση. Ἐκεῖ ὁ ταγματάρχης Πλάου εἶπε στὸ μηχανικὸ ὅτι τοὺς περίμεν' ἕνα αὐτοκίνητο, ποὺ σὲ μιὰ ὥρα θὰ τοὺς πήγαινε στὸ Ἀγκόρ.

«— Ἔτσι φαντάζομαι κι' ἐγώ . . .» (Σελ. 142, στ. δ'.)

— Οἱ ἀποσκευές σας θ' ἀκολουθήσουν πάνω στοὺς ἁραμπάδες, πρόσθεσε ὁ ἀρχηγὸς τῆς συνοδείας, καὶ θὰ φτάσουν στὸ Ἀγκὸρ τὸ βράδυ.

Ὁ μηχανικὸς συμφώνησε χωρὶς νὰ συζητήσει, μὰ ὁ Φραγκίσκος πετάχτηκε ἀμέσως.

— Καὶ τὸ μηχάνημα; ρώτησε.

— Εἶπα ὅλες οἱ ἀποσκευὲς θ' ἀκολουθήσουν πάνω στοὺς ἁραμπάδες! ἀπάντησε ξερὰ-ξερὰ καὶ πάντα μὲ τὴ γερμανική του προφορὰ ὁ Πλάου.

— Πολὺ καλά, εἶπε τότε ὁ κ. Καρινύ· μὰ ὑπάρχουν μερικὰ δέματα, ποὺ θὰ πεθυμοῦσα νὰ τὰ πάρω μαζί μου καὶ νὰ μὴ τ' ἀφίσω στοὺς ἁραμπάδες.

— Δὲν ὑπάρχει θέση γιὰ δέματα στ' αὐτοκίνητο! ἔκαμε ὁ ἀξιωματικός, μὲ ὕφος ποὺ γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ ἄγριο.

— Τότε λοιπόν, ἀπάντησε κι' ὁ μηχανικὸς λιγάκι πεισμωμένος, θὰ ἐξακολουθήσουμε ὅλοι τὸ ταξίδι μας μὲ τοὺς ἁραμπάδες.

Βλέποντας τὴν ἐπιμονὴ τοῦ μηχανικοῦ, ὁ ταγματάρχης πῆγε νὰ βρεῖ μιὰ διέξοδο κι' εἶπε:

— Ἀφοῦ θέλετε, καλὰ καὶ σώνει, νὰ πάρετε μαζί σας αὐτὸ τὸ δέμα, θὰ τὸ δέσουμε ἀπὸ πίσω ἀπὸ τ' αὐτοκίνητο. Μόνο ἐκεῖ ἔχει θέση.

— Δὲ θέλω ἔτσι, ἔκαμε ὁ μηχανικός, ποὺ ἄρχισε νὰ βάζει ὑποψίες μὲ τὸ νοῦ του. Θέλω νὰ πάρω τὸ δέμα μαζί μου, μέσα στ' αὐτοκίνητο.

Αὐτὴ τὴ φορά, ὁ ταγματάρχης Πλάου

δὲν ἔφερε ἀντίρρηση καὶ σὲ λίγο τ'αὐτοκίνητο ξεκινοῦσε. Μέσα ἦταν ὁ μηχανικός, ὁ Φραγκίσκος, ἡ Δούση καὶ τὸ μηχάνημα. Ὁ ταγματάρχης κάθησε στὸ σωφὲρ καὶ ξεκίνησαν, γεμάτοι χαρά, γιατὶ σὲ λίγο θἄβλεπαν τὸν περιβόητο, τὸ γιγάντινο, τὸν ἐπιβλητικὸ ναὸ τοῦ Ἀγκόρ.

Τὸ αὐτοκίνητο ἔτρεχε ἀστραπή. Μὰ ἐνῶ ἔτρεχαν δυὸ ὧρες σχεδὸν μὲ ταχύτητα πενήντα χιλιομέτρων τὴν ὥρα, ἀκόμη δὲν εἶχαν φτάσει στὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ.

— Περίεργο! ἔλεγε ὁ μηχανικὸς στὰ παιδιά. Ἔπρεπε νἄχουμε φτάσει σὲ μιὰ ὥρα καὶ τρέχουμε τώρα τρεῖς!

Εἶπε κάμποσες φορὲς τὴν παρατήρησή του αὐτὴ καὶ στὸν ταγματάρχη. Μὰ ἐκεῖνος κουνοῦσε μόνο τὸ κεφάλι του κι' ἀπαντοῦσε:

— Θὰ φτάσουμε σὲ λίγο! Θὰ φτάσουμε!

Κι' ἔτρεχαν πάντα ὁλοταχῶς. Ἡ ἀνησυχία ποὺ ἄρχιζε νὰ κυριεύει τὸν μηχανικὸ ἔλειψε, ὅταν ὁ ταγματάρχης τοῦδειξε κάτι ἐρείπια, ποὺ φαινόνταν μισοκρυμμένα πίσω ἀπὸ τὴ βλάστηση, στὰ πλάγια τοῦ δρόμου. Στὴν ἀρχὴ ἦταν πολὺ σπάνια, πεταμένα ἐδῶ καὶ κεῖ, μὰ σιγὰ-σιγὰ γινόνταν πιὸ πολλὰ καὶ πιὸ μεγάλα. Τέλος τὸ αὐτοκίνητο ἔκαμε μιὰ ἀπότομη στροφή, μπῆκε σὲ μιὰ αὐλὴ τριγυρισμένη ἀπὸ κτίρια καὶ σταμάτησε.

— Φτάσαμε; ρώτησε ὁ κ. Καρινό.

— Ναί.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ ναὸς τοῦ Ἀγκόρ;

— Ναί, ἀποκρίθηκε πάλι ὁ ταγματάρχης, μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ μὲ κάποια στενοχώρια. Μὰ λάβετε τὸν κόπο νὰ μὲ ἀκολουθήσετε καὶ θὰ σᾶς κάμω νὰ ἰδῆτε μιὰν ὡραία ἀποψή του. Ἀπὸ δῶ φαίνεται μόνο ἡ πισινὴ ὄψη του.

— Δὲν τὄξερα, ἔλεγε ὁ μηχανικὸς μὲ κάποιον τόνο ὀποψίας κι' ἀνησυχίας, δὲν τὄξερα ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Ἀγκὲρ εἶναι τόσο καλὰ διατηρημένος.

Καὶ κοίταζε περίεργος τὰ κτίρια, ποὺ περιστοίχιζαν τὴν κλειστὴ αὐλή, ὅπου βρισκόνταν.

Δίχως ν' ἀποκριθῆ, ὁ ταγματάρχης πῆρε τὸ μηχανικὸ ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὸν τραβοῦσε μαζί του.

— Ἐλάτε νὰ ἰδῆτε καὶ θὰ καταλάβετε... Ἐλάτε.

Μιλώντας ὁλόενα, ὁδηγοῦσε τὸν μηχανικὸ καὶ τὰ παιδιὰ πρὸς ἕνα φεγγίτη, ποὺ ἀνοιγόταν στὸ ἐπίπεδο τοῦ ἐδάφους. Τῇ στιγμῇ αὐτή, ὁ Φραγκίσκος, ποὺ βάδιζε πίσω ἀπὸ τὸν ταγματάρχη καὶ τὸν μηχανικό, ἔνοιωσε ὅτι τὸν κοίταζαν δυὸ μάτια, κρυμμένα πίσω ἀπὸ μιὰ χαραμάδα τοῦ τοίχου. Γύρισε ἀπότομα τὸ κεφάλι καὶ τὰ δυὸ μάτια εὐθὺς ἐξαφανίστηκαν. Ὁ Φραγκίσκος ἔδαλε μιὰ φωνή.

— Τί ἔπαθες, Φραγκίσκε; ρώτησε ὁ μηχανικός, γυρίζοντας ἀνήσυχος. Σὲ δάγκασε κανένα φίδι;

— Ὄχι, ἀπάντησε τὸ παιδί, μὰ ἔκεῖ δά, στὴ χαραμάδα, εἶδα δυὸ μάτια ποὺ μᾶς κοίταζαν.

Ὁ κ. Καρινὸ σταμάτησε ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια κι' ἡ μορφή του πῆρε ἔκφραση σοβαρή. Ξεφορτώθηκε τὸ χέρι τοῦ ταγματάρχη ποὺ τὸν κρατοῦσε καὶ θέλησε νὰ γυρίσει πίσω, ὅταν ὁ ἀξιωματικὸς πῆρε στὰ χέρια του μιὰ σφυρίχτρα, ποὺ κρεμόταν ἀπὸ τὴν ἀλυσίδα τοῦ ρολογιοῦ του, καὶ σφύριξε δυὸ φορές.

Παρευθύς, ἡ αὐλὴ ἄλλαξε ὄψη. Ὁ μηχανικὸς εἶδε μιὰ πελώρια καγκελόπορτα νὰ προβάλλει ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ νὰ φράζει τὴν εἴσοδο ἀπ' ὅπου εἶχαν μπῆ. Παράθυρα ἄνοιξαν πάνω στοὺς πέτρινους τοίχους. Τέλος, καμμιὰ τριανταριὰ ἄνθρωποι, ὁπλισμένοι καὶ ντυμένοι μὲ ἄσπρες στολές, βγῆκαν ἀπὸ διάφορες τρύπες καὶ τοὺς περικύκλωσαν. Ὁ μηχανικὸς βλέποντας ὅλ'αὐτά, πῆρε τὰ δυὸ παιδιὰ ἀπὸ τὰ χέρια καὶ φώναξε μὲ ὀργή:

— Μᾶς πρόδωσαν!.. Ἀπὸ χτὲς τὸ ὑποπτευόμουν!.. Ποιὸς ξέρει ποῦ μᾶς ἔφεραν!

— Θὰ τὸ μάθετε σὲ λίγο, κύριε, εἶπε ὁ ταγματάρχης Πλάου, κάνοντας μιὰ ὑπόκλιση καὶ χαμογελώντας μὲ τρόπο ποῦδειχνε τὴν ἱκανοποίησή του γιατὶ ἡ ἐπιχείρησή του εἶχε πετύχει.

Ὁ Φραγκίσκος παρακολουθοῦσε μὲ περιέργεια τὴ σκηνὴ αὐτὴ καὶ τρόμαξε, βλέποντας τὸ μηχανικὸ νὰ βάζει τὸ χέρι του στὸ ρεβόλβερ, ποὺ εἶχε κρεμασμένο στὴ ζώνη του.

Τὴν κίνηση αὐτὴ τὴν εἶδε κι' ὁ ταγματάρχης καὶ μὲ τέλεια γαλήνη ρώτησε:

— Θέλετε, κύριε, νὰ μοῦ παραδώσετε τὰ ὅπλα σας;.. Ἀλήθεια, πολὺ καλὰ τὸ σκεφθήκατε.

Ὁ κ. Καρινὸ ἔσφιξε τὰ δόντια του ἀκούγοντας αὐτὴ τὴν εἰρωνεία.

— Πῶς; Νὰ σᾶς παραδώσω τὰ ὅπλα μου; Μὰ εἶμ' αἰχμάλωτος λοιπόν;

Ὁ ταγματάρχης γέλασε καὶ πάλι, ἔδειξε τὸν κύκλο τῶν ὁπλισμένων ἀνθρώπων καὶ εἶπε:

— Θαρροῦσα πὼς τὸ εἴχατε κιόλας ἐνοήσει.

— Μὰ ἐπιτέλους! Γιατὶ εἶμ'αἰχμάλωτος; Καὶ ποιὸς μὲ κρατεῖ αἰχμάλωτό του;

Ὁ ταγματάρχης ἔκανε καινούργια ὑπόκλιση κι' ἀποκρίθηκε:

— Εἶστε αἰχμάλωτος τοῦ δόκτορος Σμίλλου, ποὺ ἔχει πάρει ἀπὸ τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, τὸν βασιλέα τοῦ Κάμποτζ, τὴν ἄδεια νὰ κάμει ἐπιτόπιες μελέτες γιὰ τὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ αὐτῆς τῆς χώρας.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΡΑΔΙΝΗ ΚΟΥΒΕΝΤΑ

Πέρασε δίχως συντροφιὰ
κ' ἡ Κυριακὴ στὸ σπίτι·
τὶς βούλλες ἔροιξε τὸ φῶς
στὸν τοῖχο ἀπ' τὸ φεγγίτη.

Κ' ἤρθε τοῦ δρόμου τ' ὄργανο
βαθιὰ πολὺ ἀπ' τὰ ξένα,
ποὺ δένει μὲ τὴν ἔρημη
καρδιὰ τὰ περασμένα,

ποὺ κάνει ἀκόμα πιότερο
καθημερινὲς τὶς σκόλες...
—καὶ πῆρε πόλκες ὁ ἄνεμος,
ρομάντσες, βαρκαρόλλες...

Ὅμοια τὰ μάγια τοῦ Καιροῦ
ἦταν οἱ νύκτες, κι' ἴδια
μὲ ξόρκια, μὲ καλέσματα
καὶ μὲ χρυσὰ ἀντικλείδια.

Κι' ἄκουγαν τ' ἄψυχα, τ' ἁπλὰ
κι' ἀσάλευτα - ἀγκασιένα,
γι' ἄγραφες λύπες, ἀγράφες
χαρὰς καὶ πάθη ξένα.

Κ' ὕστερα—στάση·—κ' ἡ ἡμερη
ψυχή μου ἀποκοιμήθη,
σὰν νἄκλαψε, νὰ λάλησε
καὶ σὰν νὰ προσευχήθη.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΜΙΚΡΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ

Εἶναι τέσσερις μέρες ποὺ βρίσκομαι σὲ τούτην ἐδῶ τὴν πολιτεία. Ἔχω γυρίσει πολλὲς φορὲς τοὺς δρόμους της, τἀνηφορικὰ στενοσόκακά της, τὴ λιθοστρωμένη ἀγορά της, καθὼς καὶ τὴν ἀριστοκρατική της συνοικία ποὺ βρίσκεται στὸ νότιο ἄκρο της. Πέρ' ἀπ' αὐτὴν ἁπλώνετ' ἔντς κάμπος μὲ λιόδεντρα. Εἶν' ὅμορφα νὰ περπατᾶς ἐκεῖ, προπάντων τὸ βράδυ. Κανένα σπίτι δὲν εἶναι μονότοιχο μ' ἄλλο· καθένα ἔχει κῆπο μὲ σιδερόπορτα. Καὶ τὰ βράδια οἱ ἀρχοντικὲς κυρίες, ποὺ οἱ γύρωθε ἡσεμιὰ τοὺς δίνει ἕνα ὕφος παλιοῦ καιροῦ στὴν ἐπαρχιακὴ αὐτὴ πολιτεία, βγαίνουνε περίπατο.

Εἶναι τέσσερις μέρες ποὺ βρίσκομαι ἐδῶ. Βράδυασε. Κάθομαι στὸ ξενοδοχεῖο μου καὶ δὲν ξέρω τί νὰ κάμω. Εἶμαι κουρασμένος ἀπ' τὴν πεζοπορία καὶ μιὰ ποὺ δὲν ἔχω βιβλία μαζί μου, γιὰ νὰ σκοτώσω τὴν ὥρα πιάνω νὰ γράψω τὸ περιστατικὸ ποὺ μέφερε δῶ.

* * *

Προκειμένου νὰ ταξιδέψω σὲ μιὰ παραθαλάσσια κωμόπολη, πῆρα τὸ βαπόρι ποὺ ἐκτελοῦσε μιὰν ἀπὸ «τὰς ἀγόνους γραμμὰς» τοῦ Αἰγαίου. Εἶν' ἕνα ἀπ' τὰ χειρότερα τῆς ἀκτοπλοΐας ποὺ τὰ πιάνει δὲν τὰ πιάνει τὰ ἑφτὰ μίλια καὶ ποὺ βρωμάει ὁλόκληρο. Ἂν βγάλῃ κανεὶς τὸ μάγειρα καὶ τὸ μοῦτσο, — ἕναν καλοθρεμμένο παίδαρο, μελαχροινὸ καὶ μὲ χοντοὰ χεῖλια, ποὺ καθένας στὸ καράβι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ βρίζῃ κατὰ τὸν τρόπο του — ὅλο τὸ ρέστο πλήρωμα τἀποτελοῦνε ἄνθρωποι γρουσούζηδες καὶ διαστρεμμένοι.

Σαλπάραμε ἀπ' τὸν Πειραιὰ ἐδῶ κι' ἕξη μέρες, στὴ μιάμιση ἀπ' τὰ μεσάνυχτα. Στὸ δρομολόγιο τοῦ πρακτορείου ὥρα γιὰ ἀναχώρηση ὁρίζανε τὶς 8 μ. μ., ἂς εἶναι.

Ὁ καιρὸς ἦταν θαυμάσιος σὰν ἀφήσαμε τὸ λιμάνι, ποὺ τὰ φῶτα του ὧρες φαινόντουσαν πίσωθέ μας σὰ ἠλιά μᾶς παρακολουθοῦσαν. Ἄλλο κῦμα δὲν ἔσκαζε γύρω μας, ἔξω ἀπ' ταῦλάκι ποὺ ἀνοιγαν τὰ πλευρὰ τοῦ καραβιοῦ στὸν ἀργὸ δρόμο του. Ἕνα μισοφέγγαρο ἀπ' τὴ δύση ἔρριχτε τὶς ὕστερες ἀχτίδες του στὸ πέλαγο καὶ στὸ νοτιὰ ἀναδε κι' ἔσβυνε κάποιος φάρος.

Ὅλη τὴν ἄλλη μέρα ὁ καιρὸς βάστηξε ὁ ἴδιος.

Πιάσαμε σὲ μιὰ σκάλα, ὅπου βγάλαμε δυὸ βαρέλια καὶ πήραμε τρεῖς ἐπιβάτες: Ἕναν ἐπαρχιώτη ἔμπορο, ποὺ γύριζε στὸν τόπο του ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία μιᾶς δίκης, καὶ δυὸ του μάρτυρες. Δὲ μιλοῦσαν παρὰ γιὰ τὰ περιστατικὰ τῆς δίκης, γιὰ τὶς κουβέντες καὶ τὰ κομπιάσματα τοῦ ἀντίδικου.

Ἄλλους συνταξιδιῶτες εἶχα πέντ'-ἕξη ναυτικούς, ποῦχανε ξεμπαρκάρει ἀπὸ κάποιο φορτηγὸ καὶ ποὺ γυρίζανε γιὰ λίγο στὸν τόπο τους. Εἶταν ἀκόμα καὶ μιὰ προσφυγίνα ἀπ' τὸν Πόντο μὲ τὰ δυὸ παιδιά της: ἕνα κορίτσι δέκα ὀχτὼ πάνω-κάτω χρονῶ κι' ἕν' ἀγοράκι ὥς ὀχτώ.

Τὸ τελευταῖο θἄχε καιρὸ νὰ κουρευτῆ καὶ τὰ μαλλιὰ τοῦχαν σκεπάσει ταῦτιά καὶ τὸ σβέρκο. Εἶταν ὅμορφο ἀγοράκι κι' ὅπως τὰ μακρυά του μαλλιὰ προβάλλανε κάτω ἀπ' τὸν κούκο του, τοῦ στρογγύλευαν τὸ λίγο χλωμὸ πρόσωπο καὶ τὄκαναν πολὺ ἐκφραστικὸ μὲ τὰ μαῦρα του ἐκπληκτα μάτια.

Εἴχανε μπαρκάρει ἀπ' τὴν Πρέβεζα μάλλο βαπόρι τῆς ἴδιας ἑταιρίας καὶ συνεχίζανε τώρα τὸ ταξίδι τους γιὰ τὸ Λεβεαγάτς. Ὅλοι οἱ ἐπιβάτες εἴχανε στριμωχτεῖ πλάϊ στὶς μηχανὲς καὶ τὴν τσιμινιέρα στὸ ἀριστερὸ ὀπόστρωμα τοῦ καραβιοῦ. Τὸ δεξὶ χρησίμευε γιὰ καρβουναποθήκη.

Ἡ προσφυγίνα μὲ τὰ παιδιά της εἶχε στρῶσει σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ καθόταν ἀμίλητη. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἄναδε ἕνα τσιγάρο καὶ κάπνιζε συλλογισμένη. Δίπλα τους ἕνα καμινέτο κι' ἕνα μπρίκι γιὰ τὰ ζεστά. Πιὸ πέρα οἱ ναυτικοὶ συζητοῦσαν ἢ τραγουδοῦσανε γελώντας. Ἀνάμεσό τους εἶταν κι' ἕνας ἀνηψιὸς τοῦ καπετάνιου τους. Βέβαια ναύτης σὰν καὶ τοὺς ἄλλους εἶταν, μὰ τούτη του ἡ συγγένεια τὸν ἔκανε τὸ στόχο κάθε κακολογίας καὶ ἀγανάχτησης ἐνάντια στὸν ἀφεντικό.

—Νὰ πεθαίνῃς στὸ στόκολο ταΐζοντας τὶς φωτιές, λέει σὲ μένα κάποιος μελαψὸς τριαντάρης, ποῦμοιαζε γιὰ θερμαστής, καὶ νὰ σὲ θρέφουν χειρότερα κι' ἀπὸ σκύλο. Κοίταξε πῶς κατανταῖμε! καὶ μοῦδειξε τὸ στραγγισμένο του πρόσωπο, ὅπου τὰ μαῦρα του μάτια γυαλίζανε.

— Μὰ τί; καὶ στιφάδο φάγαμε! λέει ὁ ἄλλος.

—Ἀμ' δέ! τρεῖς ἡμέρες ἀπ' τὴ μέρα ποὺ μπαρκάραμε, ὅσο εἴμαστε στὰ νερὰ τῆς Ἑλλάδας καλοτρώγαμε.

—Καλά, δὲ σὲ βαστοῦσε κανεὶς μὲ τὸ στανιό.

—Ποῦ νὰ πάω; Ἂς εἴμαστε στὴν Ἑλλάδα καὶ σοῦλεγα ἂν καθόμουνα.

Ὁ ἀνηψιὸς λέει πὼς στὸ κάτω-κάτω κι' αὐτὸς δὲν εἶταν παρὰ σκέτος ναύτης.

—Ὄχι, μὰ ποῦ θέλεις νὰ τοὺς ὑπερασπίζεσαι, ἀποκρίνεται ὁ ἄλλος κι' ἡ συζήτηση τελειώνει.

Ὁ κὺρ Στέλιος σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ μ' ἀνιστορᾷ τὰ δικά του: Εἶν' ἑξηνταπεντάρης· πενήντα χρόνια τὸν τρῶν οἱ θάλασσες. Τώρα εἶναι τρίτος μηχανικός. Εἶναι γερὸς καὶ δὲ λογαριάζει νὰ μείνῃ ἀκόμα στὸ νησί· θὰ ξαναμπαρκάρει. Κι' ἂν σὲ κανένα χρόνο πάνε καλὰ οἱ δουλειὲς τοῦ μικροῦ του γιοῦ στὴ Μαρσίλια, θὰ πάει νἀνοίξουνε μαζὶ καφφενεῖο.

Τὸ βραδάκι ἀνέβηκα στὸ καμπούνι. Βρῆκα τὸν ἐμπορευόμενο καὶ τοὺς δικούς του. Ὅλο τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια. Ὁ ἔμπορας ἀκουμποῦσε τἀριστερό του πόδι σὲ μιὰ κουλούρα σχοινιά, κουνοῦσε τὸ δεξὶ του χέρι καὶ ρητόρευε μὲ στόμφο:

Θὰ βρισκόταν μὲ τὸν ἀντίδικο σὲ κανένα καφφενεῖο τοῦ τόπου τους· θἄταν πολὺς κόσμος ἐκεῖ· θ' ἀνέβαινε τότε σ' ἕνα καρέγλι καὶ θὰ τόνε ρεζίλευε δημοσίᾳ.

Τ' ἀγοράκι τῆς προσφυγίνας ἀνέβηκε στὸ καμπούνι σέρνοντας σὰν παντούφλες κάτι παλιοπάπουτσα ποὺ τοὺς εἶχαν ἀφαιρέσει τὸ πίσω μέρος.

Τοῦδωσα μισὸ πορτοκάλι καὶ τὸ ρώτησα τὄνομά του. Μ' εὐχαρίστησε καὶ μοῦπε πὼς τὸ λέν Ἰορδάνη.

* * *

Ἡ μπουνάτσα ἁπλωνόταν ὁλόενα στὸ πέλαγο, μὰ νοτινὰ ἕνα δυὸ μαῦρα σύννεφα φάνηκαν στὸν ὁρίζοντα.

Τὸ χειμῶνα μιὰ μπουνάτσα κάλμα, ἑκατὸ τὰ ἑκατὸ γυρίζει σὲ γερὴ νοτιά.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τὸ ψήφησα, μὰ ὅσο βράδιαζε, τὰ σύννεφα ἀρχίζανε ν' ἀνηφορίζουν μαῦρα καὶ φορτωμένα. Ὁ σορόκος ἄρχισε νὰ φυσᾷ. Οἱ ἐπιβάτες συμαζεύονται στὸ ὀπόστρωμα, ὅπου τῶρα ἡ πρυμιὰ πόρτα τοῦ μπάζει κρύο τσουχτερό.

Ἡ προσφυγίνα καὶ τὰ παιδιά της κουκουλώθηκαν μ' ὅ,τι παλιοκούρελο εἴχανε καὶ ζαρώσανε στὴ γωνιά τους. Κάθομαι καὶ τὰ λέω μὲ τὸν κὺρ Στέλιο.

Νύχτωσε γιὰ καλά. Τὸ φεγγάρι εἶναι τυλιγμένο στὰ σύννεφα καὶ στὸ πέλαγο ἁπλώνεται μαυρίλα.

—Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ ἀπὸ βοριὰ βροχάρη κι' ἀπὸ σοροκάδα νύχτα, μοῦ λέει ὁ κὺρ Στέλιος καὶ χαμογελάει. Βέβαια τούτη δῶ ἡ φουρτούνα δὲν εἶναι καὶ μεγάλο πράμμα. Σὲ καμμιὰ ὥρα μάλιστα θὰ στρίψωμε τὸν κάβο καὶ δὲ θὰ μᾶς βρίσκῃ ὁ καιρός.

Ἔτσι κι' ἔγινε.

* * *

Τὰ χαράμματα πιάσαμε σὲ μιὰ σκάλα, ποὺ βρίσκεται στὸ ἴδιο νησὶ μ' αὐτὴν ποὺ πήγαινα. Ἡ διαφορὰ εἶναι πὼς τούτη δῶ εἶχε καλὸ φυσικὸ λιμάνι κι' ἡ ἄλλη δὲν εἶχε. Ἀκόμα τούτη εἴτανε στὰ βορινὰ τοῦ νησιοῦ κι' οἱ νοτινοὶ καιροὶ δὲν τὴν πείραζαν· τἀντίθετο ἡ ἄλλη.

Τὰ συλλογίζομαι ὅλα τοῦτα κι' ἀνεβαίνω στὴ γέφυρα. Βρίσκω τὸν ἴδιο τὸν Πρῶτο.

Τοῦ λέω πὼς ὁ σορόκος εἶναι φρέσκος καὶ πὼς ἂν ὑπάρχῃ φόβος νὰ μὴν πιάσωμε στὴν ἄλλη σκάλα, νἄβγαινα σὲ τούτη.

—Ἀ μπά, θὰ πιάσωμε, μ' ἀποκρίνεται καὶ γυρίζει ἀλλοῦ τὰ μοῦτρα.

Ἐσκίνησαμε. Ὁ καιρὸς εἶταν ὁ ἴδιος μὰ ἐδῶ δὲν ἔπιανε καὶ δὲν εἴχαμε θαλασσοταραχή. Μιὰ λουρίδα γαλάζιο φάνηκε γιὰ λίγο στὸν οὐρανὸ καὶ χάθηκε γρήγορα.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΣΤΗ ΦΤΩΧΗ ΚΛΙΝΗ...

Στὴ φτωχὴ κλίνη
ὁ χάρος κλίνει
μάτια γλυκά.

Τὸρφανὸ κλαίει
καὶ λόγια λέει
σπαραχτικά.

Ἡ μάννα πλάϊ
χαμογελάει
βουβή, νεκρή,

χωρὶς λυχνάρι,
στὸ μαξιλάρι,
χωρὶς κερί.

Χλωμὴ σελήνη
ρίξε στὴν κλίνη
τὸ φῶς σου σύ!

Νὰ δῇ τὰ χείλη
κι' ὡς κάθε δεῖλι
νὰ τἀσπαστῇ.

Ρίξε μιὰ ἀχτίδα
καὶ σὰν ἐλπίδα,
στὴ σκοτεινὴ

τὴν καμαρούλα,
ἀπ' τὴ μαννούλα
θὰ τοῦ φανῇ.

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΝΟΙΞΗ

Ἀγαπητοί μου,

ΑΥΤΟΝ τὸν καιρό, ὁ μικρὸς γιὸς κάποιου φίλου μου βρέθηκε σὲ μιὰ μεγάλη ἀμηχανία: Ὁ καθηγητής του τοῦ ἔδαλε μιὰν ἔκθεση γιὰ τὴν Ἄνοιξη κι' αὐτὸς—φαντασθῆτε!—δὲν ἤξερε τί νὰ γράψῃ. Ἐζήτησε τὴ βοήθεια τοῦ πατέρα του, κι' ὁ πατέρας του περιορίστηκε νὰ τοῦ δείξῃ ἀπ' τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο ἔξω... Ρώτησε τὴ μητέρα του, κι' αὐτὴ ἀπόρησε μὲ θυμό: «Μά, καϊμένε, γιὰ τὴν Ἄνοιξη θέλεις νὰ σοῦ πῶ ἐγώ; δὲν τὴ βλέπεις;» Κι' ἀπελπισμένος, ὁ μικρὸς σκέφτηκε νἀρθῇ σὲ μένα. Μοῦ τὰ διηγήθηκε ὅλ' αὐτὰ καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ τὸν βγάλω ἀπ' τὴν ἀμηχανία.

—Μὰ τί θέλεις τώρα; τὸν ρώτησα. Νὰ σοῦ γράψω ἐγὼ μιὰν ἔκθεση καὶ νὰ τὴν ἀντιγράψῃς; Ἢ νὰ σοῦ ὑπαγορέψω;

—Ὄχι, ὄχι! μοῦ ἀπακρίθηκε μὲ τρομο. Ὁ καθηγητὴς θὰ τὸ καταλάβαινε. Ὅπως τὴν ἔπαθα μιὰ φορὰ ποὺ μοῦ τὴν ἔγραψε ὁ ξάδερφός μου. Κι' ἀντὶ γιὰ βαθμό, ὁ καθηγητὴς ἐσημείωσε: «Ἄλλοτε νὰ ἐργάζεσαι μόνος σου».

—Τότε λοιπόν;

—Ξέρω κι' ἐγώ;.. Μόνος μου δὲν θὰ μπορέσω...

Κι' ἡ ἀμηχανία μεγάλωνε. Ὁ μικρὸς σουλατσάριζε στὸ γραφεῖο μου ἀμίλητος, φυσοῦσε καὶ κάθε τόσο σταματοῦσε στὸ παράθυρο κι' ἔβλεπε ἔξω, ψηλά, σὰ νὰ ζητοῦσε τώρα βοήθεια τί ἀπὸ τὸν οὐρανό.

—Ἄ, μπράβο, καλὰ τὸ σκέφτηκες, τοῦ εἶπα μιὰ στιγμή. Ὁ οὐρανὸς πραγματικῶς μπορεῖ νὰ σὲ βοηθήσῃ. Γιὰ ἴδές τον ὅμορφος ποὺ εἶναι! Ἀλήθεια;

Σήκωσε τοὺς ὤμους του καὶ ψιθύρισε:

—Σπουδαῖο πρᾶγμα, ὁ οὐρανός!..

—Τότε κοίταξε πιὸ κάτω. Ἴδες τί ὡραία ποὺ εἶναι τώρα ἡ γῆ!..

—Ὅπως εἶναι πάντα, ψιθύρισε πάλι ὁ μικρὸς ἀπαθέστατα.

—Μ' ἀλήθεια, ἀπόρησα, ἐσὺ δὲ βλέπεις τίποτα τώρα τὴν ἄνοιξη στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ;

—Τίποτα! μοῦ ἀποκρίθηκε. Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια...

—Πῶς τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια; Ἔτσι λοιπὸν εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ χειμῶνα; Ἔτσι εἶναι τὰ δέντρα, οἱ θάμνοι, ἡ χλόη, καὶ τὸ φθινόπωρο;

—Ἔ, ὄχι βέβαια. Μ' αὐτὸ τὸ ξέρουμε. Τὴν ἄνοιξη φεύγουν τὰ σύννεφα, καθαρίζει ὁ οὐρανός, ψηλώνει ὁ ἥλιος καὶ πρασινίζουν τὰ φυτά. Μά, σᾶς παρακαλῶ, αὐτὰ δὲν γίνονται κάθε χρόνο; Τί τὸ ἔκτακτο; Γι' αὐτὸ εἶπα τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια.

—Καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖς νὰ γράψῃς τὴν ἔκθεσή σου, ἔ;

—Μὰ βέβαια! Τέτοια πράματα νὰ γράψω ποὺ τὰ ξέρουν καὶ τὰ μωρὰ παιδιά;

—Ἔστω. Αὐτὰ τὰ πράγματα ὅμως δὲν σοῦ κάνουν σένα ἐντύπωση;

—Τί ἐντύπωση; Μήπως βλέπω κανένα θαῦμα;

—Τὴν ἄνοιξη λοιπὸν δὲν αἰσθάνεσαι τίποτα;

—Τίποτα!

—Νά, νά, τὰ χελιδόνια!.. Ἴδές τα!.. Ὅταν πρωτοβλέπῃς, τὸ Μάρτη, τὸ πρῶτο χελιδόνι, δὲ χαίρεσαι;

—Καὶ τί ἔχω νὰ κάμω ἐγὼ μὲ τὰ χελιδόνια;

—Μὰ ἔχουν νὰ κάμουν οἱ ποιηταί! Κι' ὅμως τὰ ἐξυμνοῦν μὲ τὰ καλύτερά τους τραγούδια!

—Ἐγὼ δὲν εἶμαι ποιητής!

—Τί θὰ πῇ δὲν εἶσαι ποιητής; Ἐπειδὴ τάχα δὲν γράφεις στίχους; Κάθε ἄνθρωπος ποὺ βλέπει, ποὺ αἰσθάνεται, εἶναι ποιητής. Καὶ γίνεται περισσότερο τώρα τὴν ἄνοιξη.

—Ἐγὼ ὄχι!

—Ἡ ἄνοιξη λοιπὸν δὲν σοῦ δίνει καμμιὰ συγκίνηση;

—Καμμιά!

—Κρῖμα! Ποτὲ δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ γράψῃς τὴν ἔκθεσή σου.

—Μ' αὐτὸ σᾶς λέω κι' ἐγώ.

—Γιὰ στάσου ὅμως. Ὅταν δὲν εἶναι κανεὶς ποιητής, εἶναι... πεζός. Κι' ὅταν δὲν μπορεῖ νὰ αἰσθάνεται πάντα, μπορεῖ νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ξέρῃ. Γράψε λοιπὸν πεζά, ἁπλά, ὅσα ξέρεις γιὰ τὴν Ἄνοιξη, καὶ τελειώνει.

—Μὰ δὲν ξέρω τίποτα!

—Δὲν εἶναι δυνατό· ξέρεις καὶ πολλά. Γιὰ πές μου, πῶς, γιατὶ γίνεται Ἄνοιξη;

—Μὰ... καθὼς γυρίζει ἡ Γῆ γύρο στὸν Ἥλιο, φτάνει αὐτὴ τὴν ἐποχὴ σένα σημεῖο...

—Ναί, ναί, ὡραῖα, προχώρει...

Καὶ προχωρώντας, ὁ μικρὸς μοῦ ἐξήγησε πῶς γίνεται ἡ Ἄνοιξη. Μοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἰσημερία, γιὰ τὴν ὕψωση τῆς θερμοκρασίας καὶ γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ φέρει στὴ βλάστηση τῆς γῆς. Μοῦ εἶπε γιὰ τὰ χιόνια ποὺ λυώνουν, γιὰ τὴ χλόη ποὺ φυτρώνει, γιὰ τὰ δέντρα ποὺ πετοῦν φύλλα καὶ ἄνθη. Μοῦ εἶπε ἀκόμα καὶ γιὰ τὰ πουλιὰ ποὺ γυρίζουν, νὰ χτίσουν τὶς φωλιές τους καὶ νὰ περάσουν τὸ καλοκαίρι τους ἐδῶ. Ὅλα τὰ ἤξερε. Κι' ἂς ἔλεγε πῶς δὲν ξέρει τίποτα.

—Νὰ λοιπόν, τοῦ εἶπα, γράψε ὅλα αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπες κι' ἡ ἔκθεσή σου ἔγεινε.

Μ' ἐκοίταζε μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀπορία:

—Αὐτὰ νὰ γράψω; Μὰ τί θὰ βγῇ; Τὰ ἔχουν ὅλα τὰ βιβλία!

—Ναί, μὰ ἐσὺ θὰ τὰ γράψῃς ἀλλοιώτικα.

—Πῶς ἀλλοιώτικα; Μὰ μπορῶ, σᾶς παρακαλῶ, νὰ γράψω τοῦ κεφαλιοῦ μου; Νὰ πῶ π.χ. πῶς ἡ κλίση τῆς Γῆς εἶναι εἰκοσιεφτὰ μοῖρες κι' ὄχι εἰκοσιτρεῖς καὶ μισή; πῶς ὁ γύρος της γίνεται σὲ πεντακόσιες ἡμέρες κι' ὄχι σὲ τρακόσιες ἑξηνταπέντε; πῶς κάθε ἐποχὴ διαρκεῖ πέντε μῆνες κι' ὄχι τρεῖς; Ἔτσι, ὅπως τἄχουν τὰ βιβλία θὰ τὰ γράψω κι' ἐγώ. Λοιπὸν τί τὸ ὄφελος; Ὁ καθηγητὴς θὰ μοῦ σημειώσῃ πάλι νὰ ἐργάζομαι μόνος μου.

Τοῦ ἔδωσα νὰ καταλάβῃ: ὄχι ἄλλα, ὄχι τοῦ κεφαλιοῦ του· τὰ ἴδια πράγματα θὰ ἔγραφε, τὰ σωστά. Ἀλλὰ μὲ ἄλλαν τρόπο, μὲ δική του φράση, μὲ δικό του ὕφος, μὲ δικό του εἰρμό. Τοῦφερα καὶ μερικὰ παραδείγματα, γιὰ νὰ ἴδῃ καλύτερα τί ἐννοοῦσα. Ἐπείσθηκε τελοσπάντων κι' ἔφυγε γιὰ νὰ γράψῃ μιὰ ἔκθεση ὅπως τοῦ εἶχα πῆ. Ἀλλ' ἄμα ἔφυγε, σκέφθηκα πῶς τὸ παιδὶ εἶχε δίκιο:

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Ἄνοιξη δὲν τοῦκανε καμμιὰ ἐντύπωση, τὴ στιγμὴ ποὺ δὲν αἰσθανόταν τίποτα, δὲν μποροῦσε νὰ γράψῃ τίποτα! Δὲν εἶναι ἀλήθεια πῶς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἢ γίνονται ποιηταί Νὰ ποὺ ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ποὺ ἡ Ἄνοιξη τοὺς ἀφίνει ἐντελῶς ἀσυγκίνητους, γιατὶ δὲν βλέπουν σ' αὐτὴ «κανένα θαῦμα», παρὰ ἓν' ἁπλούστατο, φυσικότατα καὶ συνηθισμένο φαινόμενο, ποὺ παρουσιάζεται ταχτικὰ κάθε χρόνο, τὸ ἴδιο, ἀπαράλλαχτο, ἀναλλοίωτο...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλασι» ἀπὸ τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο.]

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μόνο ὁ Τζὰκ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τρέξῃ. Ἔκανε τὸν κουρασμένο. Ὁ Σαΐτ τὸν ἔβλεπε καὶ τὸν καλοῦσε μὲ φωνὲς καὶ μὲ γνεψίματα. Μὰ τοῦ κάκου. Ἡ ἀπόσταση τοῦ Τζὰκ ἀπὸ τοὺς ἄλλους μεγάλωνε ὁλοένα.

Εἶχε μείνει πολὺ πίσω καὶ καραδοκοῦσε τὴν εὐκαιρία νὰ τὸ στρίψῃ...

Στὴν εἴσοδο τῶν Ἠλυσίων, ὁ Σαΐτ γύρισε ἀκόμα μιὰ φορά, σηκώνοντας καὶ κουνώντας τὰ μακριά του μπράτσα. Ἀλλὰ εὐθὺς τἄφησε νὰ ξαναπέσουν μὲ κατάπληξη καὶ τρόμο.

Δὲν εἶδε πίσω του τὸν Τζάκ.

Αὐτὴ τὴ φορά, ὁ μικρὸς εἶχε χαθεῖ.

Ζ'.

Νυκτερινὴ πορεία

Στὴν ἀρχὴ δὲν ἔτρεξε. Δὲν ἤθελε νὰ φαίνεται σὰ δραπέτης. Ἀπεναντίας, πήγαινε μὲ βῆμα ἀργὸ κι' ἀδιάφορο·

μόνο ποὺ πρόσεχε μὲ τρόπο καὶ πίσω του, ἕτοιμος νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια. Ἀλλὰ ὅσο πλησίαζε στὸ βουλεβάρτο Ὠσμάν, μιὰ τρελὴ ἐπιθυμία νὰ τρέξῃ τὸν ἔσπρωχνε μπροστά, τὰ ποδαράκια του ἄνοιγαν πολὺ χωρὶς νὰ θέλῃ κι' ἡ ἀνυπομονησία του μεγάλωνε ἀπὸ μιὰ φοβερὴ ἀνησυχία.

Τί θἄβρισκε στὸ βουλεβάρτο; Ἴσως τὸ σπίτι κλειστό. Κι' ἂν ὁ Χὶρς κι' ὁ Λαμπασσὲντρ γελάστηκαν; ἂν ἡ μητέρα του δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα ἀπ' το ταξίδι; τί θὰ γινόταν; Ὤ, οὔτε ἰδέα νὰ γυρίσῃ στὸ Γυμνάσιο ὕστερ' ἀπὸ ἕνα τέτοιο κίνημα! Θἄτρωγε ξύλο, θἄρρώσταινε καὶ θὰ πέθαινε κι' αὐτὸς σὰν τὸ Μαντού...

«Ἐδῶ εἶναι!» συλλογίστηκε μὲ μεγάλη χαρά, καθὼς εἶδε ἀπὸ μακριὰ ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ ἀνοικτὰ καὶ τὴν πόρτα διάπλατη. Ἔτρεξε. Ἀλλ' ἄμα πλησίασε, ἡ ὄψη τοῦ σπιτιοῦ τοῦ φάνηκε ἀλλοιώτικη, ἀσυνείθιστη.

Ἕνα σωρὸ ἄνθρωποι μπαινόβγαιναν. Κατέβαζαν ἔπιπλα, πολυθρόνες, καναπέδες, κονσόλες. Ἕνας καθρέφτης μὲ χρυσὴ κορνίζα ἀκουμποῦσε στὸν τοῖχο τῆς εἰσόδου κι' ἄλλα πράγματα διάφορα, — βάζα, ζαρντινιέρες, ἕνας μικρὸς κρυστάλλινος πολυέλαιος, — ἦταν σωριασμένα ἀνάκατα ἐκεῖ-χάμω. Κυρίες μὲ πλούσιες φορεσιὲς ἀνεβοκατέβαιναν τὴ μαρμαρένια σκάλα, μαζὶ μὲ βαστάζους ποὺ ὅλο κατέβαζαν ἔπιπλα.

Ὁ Τζὰκ ἀνέβηκε μ' ὅλο ἐκεῖνον τὸν κόσμο καὶ βρῆκε τὸ σπίτι ξεσηκωμένο, ἀγνώριστο. Οἱ ἐπισκέπτες ἀνοιγαν ἄδεια συρτάρια, κουνοῦσαν καρέκλες καὶ πολυθρόνες γιὰ νὰ ἰδοῦν ἂν εἶναι γερές, κοίταζαν γύρο τους μὲ αὐθάδικο ὕφος καὶ μιὰ κυρία, χωρὶς νὰ βγάλῃ τὰ γάντια της, χτυποῦσε γιὰ δοκιμὴ τὰ κόκκαλα τοῦ πιάνου.

Κι' ἡ μητέρα του, ποῦ ἦταν;

Δοκίμασε νὰ μπῇ στὸ σαλόνι, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε ἀπὸ τὸν κόσμο ποὺ στεκόταν ἐκεῖ καὶ κοίταζε κάτι τί πρὸς τὸ βάθος. Κοντὸς ὁ Τζάκ, δὲν ἔφτανε νὰ ἴδῃ κι' αὐτός· ἄκουγε ὅμως ποὺ φώναζαν ἀριθμοὺς καὶ τὸν ξερὸ κρότο ἑνὸς σφυριοῦ ποὺ χτυποῦσε ἕνα τραπέζι.

—Ἕνα κρεβατάκι παιδιοῦ, ἐπίχρυσο, μὲ κουνουπιέρα!

Κι' ὁ Τζὰκ εἶδε νὰ περνᾷ, σὲ χέρια βαστάζων, τὼραῖο του κρεβατάκι! Τοῦ ἤρθε νὰ φωνάξῃ: «Εἶναι δικό μου! ποῦ τὸ πάτε;» Ἀλλὰ ντράπηκε. Καὶ ἄρχισε νὰ γυρίζῃ ἀπὸ κάμαρα σὲ κάμαρα, ζητώντας τὴ μητέρα του.

Παντοῦ κόσμος, συνωστισμός, ἀναστάτωση. Κι' ἡ μητέρα του πουθενά...

Ἀξαφνα, περνώντας, αἰστάνθηκε νὰ τὸν πιάνουν ἀπὸ τὸ μπράτσο:

—Πῶς, κύριε Τζάκ; δὲν εἴσαστε πιὰ στὸ σχολειό;

Ἦταν ἡ Κωσταντίνα, ἡ καμαριέρα τῆς μητέρας του, καλοντυμένη, καλοχτενισμένη, κατακόκκινη, πολυάσχολη καὶ σοβαρή.

—Ποῦ εἶναι ἡ μαμμά; τὴ ρώτησε σιγὰ ὁ μικρὸς ἔτοιμος νὰ κλάψῃ.

—Ἡ μαμμά σας δὲν εἶν' ἐδῶ, τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ Κωσταντίνα ποὺ τὴ συγκίνησε βαθιὰ ἡ λύπη κι' ἡ ἀγωνία τοῦ παιδιοῦ.

—Καὶ ποῦ εἶναι; Τί γίνετ' ἐδῶ; Τί θέλει ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος;

—Ἤρθε γιὰ τὴ δημοπρασία... Μὰ μὴ στέκεστε ἐδῶ, κύριε Τζάκ. Πάμε καλύτερα κάτω στὴν κουζίνα. Εἶναι κι' οἱ ἄλλοι... Θὰ μιλήσουμε πιὸ ἥσυχα ἐκεῖ.

Ἦταν μεγάλη συνάθροιση στὸ ὑπόγειο. Ὁ Αὐγουστής, ἡ μαγείρισσα κι' ἄλλα δουλικὰ τῆς γειτονιᾶς ἔτρωγαν κι' ἔπιναν γύρο στὸ ἴδιο ἐκεῖνο τραπέζι ὅπου μιὰ φορὰ εἶχε κριθεῖ ἡ τύχη τοῦ Τζάκ. Τὸν ὑποδέχτηκαν μὲ χαρά, μὲ γλυκόλογα καὶ μὲ χάδια. Ἀπὸ φόβο ὅμως μὴν τὸν ξανα γυρίσουν στὸ Γυμνάσιο, ὁ μικρὸς δὲν τοὺς εἶπε πῶς τὄχε σκάσει, παρὰ πῶς πῆρε ἄδεια νὰ πεταχτῇ μιὰ στιγμὴ γιὰ νὰ ἴδῃ ἂν γύρισε ἀπ' τὸ ταξίδι ἡ μητέρα του.

«Κατέβαζαν ἔπιπλα...»
(Σελ. 158, στ. α'.)

—Ὄχι, κύριε Τζάκ, δὲν γύρισε ἀκόμα...

—Ξέρετε πότε θὰ γυρίσῃ;..

—Ναί... ὄχι... δηλαδή...

—Μὰ ποῦ εἶναι τώρα;.. Πῶς λέγεται ὁ τόπος ποὺ βρίσκεται;..

Στὴν ἀρχὴ τὰ μάσησαν. Ἔπειτα ὅμως ἡ Κωσταντίνα ἀποφάσισε νὰ τοῦ πῇ. Γιατὶ ἐπιτέλους νὰ μὴν ξέρῃ τὸ καϊμένο τὸ παιδὶ ποῦ βρισκόταν ἡ μητέρα του;

Λοιπὸν ναί, ἦταν τώρα σ' ἕνα χωριό, κοντὰ στὸ Παρίσι, σ' ἕνα χωριὸ ποὺ τὄλεγαν Ἐτιόλ.

—Ἐτιόλ... Ἐτιόλ... Ἐτιόλ... εἶπε πολλὲς φορὲς ὁ Τζάκ, σὰ νἄθελε νὰ καρφώσῃ τὄνομα στὸ νοῦ του.

Ὕστερα ρώτησε ἁπλά:

—Κι' εἶναι μακριὰ ἀπὸ δῶ τὸ Ἐτιόλ;

—Ὀχτὼ λεύγες σωστές, ἀποκρίθηκε ὁ Αὐγουστής.

Ἡ μαγείρισσα ὅμως, ποὺ εἶχε κάνει μιὰ φορὰ ἐκεῖ κοντὰ στὸ Κορμπέϊγ, εἶπε πῶς εἶναι μακρύτερα. Ἀπ' αὐτὸ ἄνοιξε συζήτηση: ἀπὸ ποιὸ δρόμο μποροῦσε νὰ πάῃ κανεὶς πιὸ σύντομα στὸ Ἐτιόλ. Κι' ὁ Τζὰκ τὴν ἄκουγε μὲ τὴ μεγαλύτερη προσοχή, γιατ' ἦταν πιὰ ἀποφασισμένος νὰ κάνῃ αὐτὸ τὸ ταξίδι μονάχος του καὶ μὲ τὰ πόδια. Περνᾷς, ἔλεγαν, τὸ Μπερσύ, τὸ Σαραντόν, τὸ Βιλνέβ' ἐκεῖ στρίβεις δεξιά, ἀφίνεις τὸ δρόμο τοῦ Λυόν, παίρνεις τὸ δρόμο τοῦ Κορμπέϊγ, ἀκολουθεῖς τὴν ὄχθη τοῦ Σηκουάνα καὶ τὸ δάσος τοῦ Σενὰρ καὶ τέλος φτάνεις στὸ Ἐτιόλ.

—Ναί, ἐκεῖ εἶναι, εἶπε κι' ἡ Κωσταντίνα. Στὴν ἄκρη τοῦ δάσους κάθεται ἡ κυρία, σ' ἕνα χαρτωμένο σπιτάκι ποὺ ἀπάνω ἀπ' τὴν πόρτα γράφει κάτι λατινικά...

Ὁ Τζὰκ προσπαθοῦσε νὰ συγκρατήσῃ ὅλ' αὐτὰ τὰ ὀνόματα ποὺ ἄκουγε· καὶ προπάντων τὸ πρῶτο καὶ τὸ τελευταῖο: *Μπερσὺ* καὶ *Ἐτιόλ*. Θὰ ξεκινοῦσε ἀπ' τὸ ἕνα γιὰ νὰ καταλήξῃ στὸ ἄλλο. Καὶ στὴ φαντασία του τἄβλεπε κιόλα σὰ δυὸ φωτεινὰ σημεῖα, ποὺ μεταξύ τους ἁπλωνόταν ἕνας μεγάλος δρόμος, σκοτεινὸς κι' ἀβέβαιος...

Μὰ ἡ ἀπόσταση δὲν τὸν ἐτρόμαζε. «Θὰ περπατήσω ὁλημύχτα, συλλογιζόταν. Ὅσο μικρὰ πόδια κι' ἂν ἔχω, θὰ κάμω ὀχτὼ λεύγες σὲ τόσες ὧρες».

Κι' ἔπειτα δυνατά:

—Λοιπόν, ἐγὼ φεύγω. Πρέπει νὰ γυρίσω στὸ Γυμνάσιο.

—Ναί, κύριε Τζάκ, νὰ πάτε στὸ καλό.

Οἱ ὑπηρέτριες τὸν φίλησαν, ὁ ἁμαξᾶς τοῦσφιξε δυνατὰ τὸ χέρι. Κι' ὁ μικρὸς γύρισε πάλι στὴν εἴσοδο, μέσα στὸν κόσμο. Καί, ἐνῷ τὰ ἔπιπλα τοῦ σπιτιοῦ του σκορπιζόνταν στὶς τέσσερις ἄκρες τοῦ Παρισιοῦ, αὐτὸς ἔφυγε γιὰ τὸ μεγάλο ἐκεῖνο νυχτερινὸ ταξίδι ποὺ θὰ τὸν ἔφερνε κοντὰ στὴ μητέρα του. Ἔτσι ὅπως φεύγει ἕνα ἔρημο πουλὶ ἀπ' τὴν ἀγαπημένη φωλιά του, ποὺ κακοὶ ἄνθρωποι τοῦ τὴ χάλασαν...

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο ΚΤΡΙΟΣ ΜΕ ΤΑ . . . ΣΟΥ

['Αριθ. 'Εγκρ. 91]

Περιμέναμε, μάνυπομονησία δόσκολα συγκρατημένη, τὰ φώνια πού εἶχε παραγγείλει ἡ μαμμὰ στὰ ἐμπορικά, καὶ προσπαθούσαμε νὰ μαντέψωμε. ἡ ἀδελφή μου κι' ἐγώ, σαν τί θὰ μᾶς ἔφερναν.

Τέλος ἔφθασαν. Τὰ κουβαλοῦμε, λογιώ-λογιῶ πολύχρωμα δεμάτακια καὶ δύο δέματα— μεγάλα αὐτὰ — καὶ τἄκουμποῦμε στὸ τραπέζι. Ἡ μαμμὰ παίρνει τὸ μεγαλύτερο δέμα καὶ τἀνοίγει.

—«Ἀ! τί ὡραῖο καπέλλο!» Κάτασταρο, ὁλοκέντητο, τριγυρισμένο μὲ μιὰ ρῶζ κορδέλλα πού τέλειωνε σ' ἕνα πελώριο φιόγκο.— «Αὐτὸ εἶναι γιὰ σένα!» λέει ἡ μαμμὰ στὴν ἀδελφή μου καὶ τῆς τὸ φορεῖ. Ἔπειτα ἀνοίγει τὸ ἄλλο δέμα καὶ βγάζει ἀπὸ μέσα ἕνα ἄλλο— ἄσπρο κι' αὐτὸ—καπέλλο, τυσσύσκιο.

—«Κι' αὐτὸ δικό σου!» μοῦ λέει.

Ζήλεψα. Τὸ καπέλλο μου, ἐμένα, δὲν εἶχε φιόγκο. Μόνο κάτι ἄσπρα κρεμαστὰ κορδελλάκια.

—«Ἀ! λέω στὴ μαμμά μου, θέλω κι' ἐγὼ φιόγκο!»

Ἐκείνη προσπαθήσε νὰ μὲ πείσῃ πὼς ἔτσι ἦταν καλύτερα, πὼς ἡ ἀδελφή μου ἦταν μεγαλύτερη, πὼς τὸ καπέλλο μου ἦτανε πολὺ καλὸ γιὰ κοριτσάκι τριῶν χρονῶν πού ἤμουνα τότε,— ἀδύνατο!

Καὶ γιὰ νὰ μὴ μὲ κλαμώσῃ,— ποτὲ δὲν μᾶς χαλοῦσε χατήρι ἡ καλή μου μαμμά— πῆρε μιὰ θαλασσινὴ κορδέλλα καὶ μὲ τὰ ἀξιά της δάχτυλα τὴ δίπλωσε γρήγορα-γρήγορα πολλὲς φορὲς καὶ σχημάτισε δυὸ ἀλλόκοτα φιογκάκια. Ἔμοιαζαν σὰν τὰ φύλλα τοῦ λάχανου πούνται διπλωμένα τόνα μέσ' τἄλλο καὶ τἄλεγαν στὴ γλῶσσα τῆς μάδας «σοῦ».

Τἄβαλε ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ καπέλλου, ἐκεῖ πού ἦταν σρὶν τἄσπρα κορδελλάκια, κι' ἔτσι ἔμεινα κατευχαριστημένη. Περέμενα λοιπὸν νὰ ξημερώσῃ Κυριακή, νὰ πετάξω τὸ ναυτικὸ φαθάκι πού μοῦ φοροῦσαν τὶς καθημερινές, καὶ νὰ βάλω τὸ καινούργιο καπέλλο. Σὰν ἔρθασε τέλος ἡ Κυριακή, μὲ τὶ καμάρι βγήκα ἔξω. Κρατώντας τὸ χεράκι τῆς γιαγιᾶς μου, μπαίνομε στὴν Ἐκκλησιά. Στέκομαι πλάι της, σταυρώνω τὰ χέρια καὶ ἀκούω προσεχτικά. Τοῦ κάκου ὅμως. Τίποτα δὲν μπορῶ νὰ ξεχωρίσω. . .

Ἀλλὰ νά! Τὸ ἄκουσα καλά. Εἶπαν: «ὁ Κύριος μὲ τὰ σοῦ.» — «Νενέκα, λέω φωναχτὰ στὴ γιαγιά μου, ποιός εἶναι αὐτὸς ὁ κύριος καὶ τί σοῦ φορεῖ; σὰν τὰ δικά μου;» Δυὸ μαυροφορεμένες κυρίες, πού σταυροκοπιόντουσαν ὁλόενα μπροστά μας, μοῦκοψαν τὸ λόγο γυρίζοντας σὲ μένα μὲ μιὰν αὐστηρὴ ματιά, καὶ δαγκώνοντας τἀχείλι.

Στὸ δρόμο ἡ γιαγιά μου μοῦ ἐξήγησε: Κύριο λένε τὸ Θεό, τὸ Χριστό . . . μὰ δὲν φορεῖ καθόλου «σοῦ».

Ἐγὼ δὲν ἐπείστηκα. Τὸ εἶχα ἀκούσει τόσο καλά!

Μόλις φθάσαμε στὸ σπίτι, ἔτρεξα στὰ εἰκονίσματα. Πῆρα μιὰ καρέκλα, σκαρφάλωσα ἐπάνω, ἔφθασα τὶς εἰκόνες.

Φίλησα τὸ χέρι τῆς Παναγίτσας κι' ἔπειτα γύρισα στὸ Χριστό, νὰ ἰδῶ ἀπὸ κοντὰ ἂν φοροῦσε, ἀλήθεια, «σοῦ»:

Μίρκα

ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ

['Αριθ. 'Εγκρ. 94]

Εἴμαστε συνειθισμένες νὰ κάνουμε πάντα μακρινὲς ἐκδρομές. Μιὰ μέρα ὅμως ἀποφασίσαμε νὰ μὴ βαλθοῦμε σὲ μεγάλη πεζοπορία, νὰ πᾶμε ἔτσι γιὰ γοῦστο σένα κοντινὸ μέρος. Καὶ πήραμε τὸ τράμ τῶν Πατησίων γιὰ τὴν Ἀλυσίδα . . . Ἔ, θὰ πᾶμε ὥς τὸν Καταρράχτη, κομμὰ ὧρα δρόμο θὰ καθήσουμε ἐκεῖ μὲ τὴν ἡσυχία μας νὰ βγάλουμε φωτογραφίες, νὰ φᾶμε, καὶ τίποτ' ἄλλο. Ἴσως μάλιστα νὰ παίρναμε καὶ κανένα ὄπνο. Ξέρομε δὰ καὶ τὸ μέρος.

Λοιπὸν ἔτσι ἔγινε. Ὅμως σὰν πήγαμε ἐκεῖ καὶ στὶς 10 ἢ ὥρα κιόλας εἶχαν τελειώσει οἱ δουλειές μας, βαρεθήκαμε. Τί θὰ κάνουμε ἐδῶ ὅλη τὴ μέρα; λέει ἡ Κ. Δὲν τἄμαι στὸ Μενίδι; εἶναι κοντὰ ἀπ' ἐδῶ. Ἐμπρὸς λοιπόν, δρόμο. Σημειώστε εἴμασταν πέντε γυναῖκες μοναχά, ἡ Φραου Ε . . . καὶ μεῖς τὰ τέσσερα κορίτσια. Ξεκινήσαμε ἀπ' τὸν Καταρράχτη (Σκουντσόπι λέγονταν ἐκείνο τὸ μέρος ἢ Χτηπητό), καὶ σὲ τρία τέταρτα εἴμασταν στο Μενίδι. Διάολε τώρα! αὐτὸ μᾶς ἔλειψε νὰ μείνομε σ' αὐτὸ τὸ ξεροχώρι . . .

Θὰ προχωροῦσαμε λοιπὸν ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, κατὰ τοὺς πρόποδες τῆς Παρνηθας. Στὸ δρόμο, καλημερίζοντας μιὰ Μενιδιάτισα, εἴχαμε τὴν ἐρώτηση: «Μὰ ποῦ τὰ κῆς τὰ κορίτσια σου, κυρά μου;» Μπήξαμε τὰ γέλια. Χμ! στὸ σφαγεῖο, λέει κάποια ἀπὸ μᾶς. Μιλούσαμε γερμανικά. Τυχαία ἄρπαξε ἡ χωριάτισσα τὴ λέξη «βάϊτερ». — Πῶς εἴπατε; βάϊτερ, ἔ; Νὰ σᾶς πῶ: ξέρω βέβαια ἑλληνικὰ καὶ ἀρβανίτικα, αὐτὴ τὴ λέξη ὅμως δὲν τὴ συνάντησα. — Εἶναι ξένη γλῶσσα, κυρά μου. Δὲν ἐνδιαφέρθηκε νὰ ρωτήσῃ τί γλῶσσα ἦταν. Ἀπομακρυνθήκαμε μόλις συγκρατώντας τὰ γέλια. Περπατούσαμε ὕψιστα ὁλόενα δεξιὰ καὶ ἔχοντας γιὰ ὁδηγὸ ἕνα Μενιδιάτη πάνω στὸ γάϊδαρό του, βρεθήκαμε στὴ Δεκέλεια.

Χμ! τί θὰ κάνουμε τώρα ἐδῶ; Εἶναι δύο καὶ τὸ τραῖνο τῆς Χαλκίδας περνᾶ στὶς 6. Εἴχαμε τὸ μικρόβιο μέσα μας. Δρόμο γιὰ τὸ Τατόϊ. Δὲν πήγαμε ὅμως στὸ δάσος του, τὰ κούμαρα μᾶς τραβοῦσαν τώρα. Εἶναι περιτὸ νὰ σᾶς διηγέμαι τὸ ρήμαγμα πού ἔγινε ἐκεῖ-πάνω.

«Ἀδάμες» λέγονταν τὸ μέρος· ὄμορφο πολύ. Ξεκουραστήκαμε ἐκεῖ καὶ πήραμε τὸ δεύτερο γεῦμα. Καὶ τώρα δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ γυρίσουμε στὴ Δεκέλεια. Θὰ πᾶμε στὸ Στροφύλι νὰ πάρουμε τὸ τραῖνο τῆς Κηφισιᾶς. Εἶχε σκοτεινιάσει. Καὶ τώρα μέσ' στὸ «θηριὸ» πνιγμένες ἀπ' τὸ συνωστισμό· τί σταθμός, ρωτάω, εἰν' αὐτός; Ἀττικῆς. Αὐτὸ μονάχα. Σ' ἀληθινά, ἐμεῖς κάναμε σήμερα τὸ γύρο τῆς Ἀττικῆς ὁλάκερης. Καὶ πραγματικὰ τέτοια ἐκδρομὴ δὲν εἴχαμε ξανακάνει!

Πανταχοῦ Παρὼν

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

['Αριθ. 'Εγκρ. 93]

Καθισμένη στὴ βεράντα τοῦ σπιτιοῦ, κοιτάζω μὲ μάτια ἀνυπόμονα τὴ γωνία τοῦ δρόμου. Μιὰ χαρὰ κλείεται μέσα μου καὶ περμένω ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτὸ νὰ τὴν ἐκδηλώσω. Ἔξαφνα ἀνατινάζομαι ἀπὸ τὸ κάθισμά μου. Κάτι βαριὰ βήματα μ' ἔκαναν νὰ φανταστῶ ὅτι ἔρχεται αὐτὸς ποὺ περμένω τόσην ὥρα. Τρέχω ἀμέσως στὰ κάγκελα, σκύβω καὶ κοιτῶ τὴ γωνία. Ἀ! τί κρίμα! Δὲν εἶναι αὐτός! Κάποιος ζητιάνος πέρασε, ζητώντας ἐλεημοσύνη ἀπὸ τοὺς διαβάτες. Κάθομαι λίγο λυπημένη ἐπάνω στὸ πεζοῦλι καὶ ἀρχίζω νὰ σκέπτομαι.

Ἄρωγε τί ἔγινε ὁ Φραγκίσκος; Ὁ Τζάκ; ξέπεσε καὶ αὐτὸς σὰν τὸ βασιλόπουλο τῆς Δαχομέης; Πλάττω μὲ τὸ μυαλό μου μικρὲς ἀγγελίες, αἰνίγματα, σὰ νὰ εἶχα μπροστά μου καὶ νὰ διάβαζα τὴν Διάπλασι πού περιμένω.

Μέσα στὶς σκέψεις μου, δὲν μπόρεσα νἀκούσω κάτι βαριὰ βήματα πού ἔστριψαν τὴν γωνία τοῦ δρόμου. Μπροστά στὰ μάτια μου, παίζει ἕνα θολὸ χαρτί. Νομίζω ὅτι βλέπω ὄνειρο. Ἀνοίγω τὰ μάτια μου καλά. Ἀ! Ὁ ταχυδρόμος! Βαστάει τὴν Διάπλασι καὶ μοῦ τὴν δίνει.

Πέντε-πέντε κατεβαίνω τὰ σκαλάκια καὶ βρίσκομαι κιόλας μὲ τὴν Διάπλασι στὸ χέρι.

Τώρα, καθισμένη στὴ βεράντα, σὲ ἴδιο μέρος ποὺ ἤμουν καὶ πρίν, διαβάζω μὲ χαρὰ κεῖνο πού ὀνειροπολοῦσα καὶ, σηκώνοντας πού' καὶ ποῦ τὰ μάτια, βλέπω μὲ σταθερὸ βῆμα νἀπομακρύνεται ὁ ταχυδρόμος.—Ἀντίο, καλὲ ἄνθρωπε! Πήγαινε νὰ δώσῃς καὶ σ' ἄλλα παιδιὰ τὴν χαρὰ πού μοῦ ἔδωσες τώρα. *Κυρὰ-Κυραλίνα*

Τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 6 Ἀπριλίου 1926

«ΑΠΑΝΤΑ» ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Μὲ τὸ προηγούμενο φύλλο, ἐστείλα σ' ὅλους τοὺς συνδρομητὰς ἀπὸ ἕνα νέο κατάλογο τῶν «Ἀπάντων» τοῦ κ. Ξενοπούλου. Ἐ' αὐτὸν μπορεῖ νὰ ἰδῇ κανεὶς γιὰ τὰ βιβλία πού ἐξεδόσησαν τελευταία καὶ γιὰ τὰ βιβλία ποὺ τυπώνονται τώρα, καθὼς καὶ ποῖα ἀπὸ τὰ παλαιότερα ὑπάρχουν καὶ ποῖα εἶναι ἐξηντλημένα ποὺ θἀνατυπωθοῦν.

Ἐννοεῖται ὅτι ὅλ' αὐτὰ τὰ βιβλία δὲν εἶναι γιὰ τὴν ἡλικία σας. Τὰ περισσότερα εἶναι *μόνο γιὰ μεγάλους*. Ἀλλὰ τὸν κατάλογο σᾶς τὸν ἐστειλα γιὰ νὰ ἰδῆτε μόνο τὰ παιδικὰ πού παρμάχει καὶ, προπάντων, γιὰ νὰ τὸν δείξετε στοὺς γονεῖς σας, στὰ μεγαλύτερα ἀδέλφια σάς, στοὺς συγγενεῖς σας, στοὺς γνωστοὺς σας τελοσπάντων, ὅσους ξέρετε νὰ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴ Λογοτεχνία. Θὰ τοὺς κάμετε μάλιστα καὶ χάρη πού θὰ τοὺς πληροφορήσετε ἔτσι γι' αὐτὰ τὰ βιβλία, πού εἶναι ἀπὸ τὰ θραύστερα ἑλληνικὰ καὶ πολλοὶ βέβαια θἄ ἤθελαν νἄχουν τὸν γενικό τους τιμοκατάλογο. Ἀφίνω δὲ ὅτι θὰ κάμετε χάρη καὶ στὸν ἀγαπητό σας συγγραφέα πού θὰ τοῦ διαδώσετε τὰ ἔργα του.

Μιὰ νόστιμη πρωταπριλιά: Ἀνοίγω ἕνα μεγαλόσχημο φάκελλο καὶ βρίσκω μέσα μιὰ μεγάλη κόλλα χαρτί . . . ἄγραφο. Μπρέ, λέω, τὸ παλιὸ τὸ λαθος ἔκανε καὶ ἀντὶ νἀ ἐσωκλείσῃ τὸ γράμμα του, ἐσώκλεισε αὐτὸ τὸ ἄσπρο χαρτί. Ἐβγαλα καὶ τὰ ταχυδρομικὰ πού ἔπλήρωσα. Κι' ἑτοιμαζόμουνα νὰ πετάξω στὸ καλάθι χαρτὶ καὶ φάκελλο, ὅταν, σὰ μιὰ ἀκρίτσα, διαβάζω μὲ μικρὰ γράμματα: *Ρεδαλὴ Ἀθγούλα*. Κοιτάζω τότε καὶ τὴν ταχυδρομικὴ σφραγίσα καὶ βλέπω *1 Ἀπριλίου*.— Μπρε, ἦταν Πρωταπριλιά! Πῶς γέλασα! Καὶ τοῦ χρόνου λοιπόν, *Ρεδαλὴ Ἀθγούλα*, νὰ μὲ κανῃς νὰ ξαναγελάσω.

Ἡ *Ζουλέϊκα* μοῦ γράφει: «Ὅταν εἴμαστε στὴν Ἀμερικὴ, ἡ μαμμὰ εἶχε παίξει τὸ περίφημο ἔργο τοῦ κ. Ξενοπούλου **Φωτεινὴ Σάνερη**. Ἐσκεπτόμουν τότε ὅτι ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς θὰ ζῇ σὲ πλάτι, θὰ μιλῇ μόνο μὲ ἐπισήμους κι' οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι σὰν καὶ μᾶς δὲν θὰ εἶχαν θέση κοντά του. Ἀλλὰ φαίνεται πὼς γελάστηκα, γιατὶ ὄχι μόνο τὸν γνώρισα ἀπὸ κοντά, ἀλλὰ μπόρεσα νὰ τοῦ σφίξω καὶ τὸ χέρι!» — Μὰ δὲν εἶναι καλύτερα ἔτσι; . . . Ἡ ἴδια μοῦ ἀναγγέλλει, ὅτι ἔγινε 12 χρονῶν (νὰ τὰ ἑκατοστήσῃ!) καὶ μοῦ στέλνει τὸ πρόγραμμα μιᾶς οἰκογενειακῆς ἑορτῆς ποὺ ἔγινε στὸ σπίτι της γιὰ τὰ γενέθλιά της. Αὐτή, ἡ ἀδελφή της καὶ δυὸ φίλες των ἔπαιξαν ἀπὸ τὸ Παιδικὸ Θέατρο τὸ «Ὄθμα τοῦ Πετρέκιν», τὸ «Ἔνδ πίπτουν τὰ φύλλα», τὸ «Ἥλιος καὶ Ἄνεμος» καὶ ἀπήγγειλαν ἐπιφορα ποιήματα. Τί ὡραῖα! Ἀπὸ τέλλος τὸ πρόγραμμα γράφει: «Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς τὸ κάπνισμα ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων».

Εὐχαριστῶ θερμότατα γιὰ τὰ ξεσπαθώματά των: *τὴν Σκλαβωμένην Ἴμβρον* (ποὺ τῆς ἔστειλα καὶ τὰ φυλλάδια ποὺ ἐζήτησα!) τὴν *Μῆ-με-Δημόνει*, τὴν *Δημ. Γ. Γιαμουγιάννην*, τὴν *Φλόγα τῆς Δημιουργίας* (ποὺ τῆς εἶπα προγράφ γιὰ τὸ ποίημά της) καὶ τὴν *Πρωγκίπισσαν τῆς Ὀλλανδίας* (μὲ δυὸ ξεσπαθώματα καὶ πέντε ὡραῖα γράμματα, ποὺ ἐξετάθ' εσα ὅλες των τὶς παραγγελίες κι' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ των λόγια.) Ἄλλους δὲν εἶχα αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα, μὰ ἦταν ἀρκετοὶ γιὰ νὰ μοῦ δείξουν τοὐλάχιστο πὼς τὰ καλά μου παιδιὰ δὲν μὲ λησμονοῦν. Περμένω τώρα κι' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἕνους. κι' ἀπὸ ἄλλους πολλοὺς, ποὺ ξέρω ὅτι ἀνεργοῦν.

Ἡ *Πωφωρὶς* δὲν μπόρεσε νὰ πάῃ στὴν παράσταση νιὰ τὸ Μνημεῖο τοῦ Πολέμη, μ' ἔστειλε ὅμως μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία 15 δρ. γιὰ τὸν σκοπό. Εὖγε τῆς! "Αν ἔναναν τὸ ἕνα ὅλοι ὅσοι δὲν πῆγαν, ὁ ἔρανος θὰ εἶχε συμπληρωθῆ.—Τῆς ἔστειλα λυσάγκαστο.

Ἡ *Μεγάλη Ἑλλάς*, ὅταν ἦταν ἐδῶ στὰς Ἀθήνας, βρῆκε στὴν Ἐκκλησιὰ τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης κάμποσα τοκοσυρίδια τῆς Ἑταιρίας Παλῃτῆ. Χάλασε τὸν κόσμο. τἀσφερις μόνα τώρα, νἀναλαβῇ ἕνα ἐκείνον ποὺ τἄχασε. ἀλλὰ δὲν τὸ κατάφερε. Τὰ ἐξαργύρωσε λειτκὸ καὶ τὰ ἐμοίρασε: ἕνα μέρος ἔστειλε στὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο τοῦ Ἀγ. Δημητρίου Πατσῶν, ἄλλο στὸ Σχολεῖο τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης ὅπου τὰ εἶχε βοῦ, καὶ 100 δραχμὲς ἔστειλε σὲ μένα γιὰ τὸ Μνημεῖο τοῦ Πολέμη. Πολὺ λαμπρό! —Ἡ ἴδια ἀπορεῖ πῶς ἡ *Σταράτη* θέλει νὰ γνωρίσῃ καὶ τὸ πρόσωπο τῆς *Τριανταφυλλένιας*, ἀφοῦ λέει ὅτι τὴν παρακολουθεῖ στὴ διάπλασι ἀπὸ τὴν πρώτη της ἐμφάνισι κι' ἀφοῦ πολλὲς φορὲς δημοσιεύθηκε ἡ εἰκόνα της, γιατὶ ἡ *Τριανταφυλλένια* «μ' ὅσο δεξιότητα κρατοῦσε τὴν πέννα, μ' ἄλλη τόση κρατοῦσε καὶ τὸ σπαθί», δηλαδὴ ἐξοπλίθωνε καὶ βραβεύόταν.

Ὁ φίλος μου *Δ. Ι.* μοῦ γράφει κι' αὐτὸς γιὰ τὸ ἐπιγραφικὸ λάθος ποὺ ἔκανε στὸ δίγημα ἐκεῖνο τοῦ κ. Καμαρινάκη καὶ κάνει τὶς παρατηρήσεις του «ἀπένω σ' αὐτὰ ποὺ ἔγραψε ἡ *Μεγάλη Ἑλλάς*. Δὲν ἔχω νὰ τοῦ ἀπαντήσω παρὰ δημοσιεύοντας ἐδῶ ὅλη τὴν περικοπή, ὅπως τὴν εἶχε γράψει ὁ κ. Καμαρινάκης κι' ὅπως τὴν ἐπανόρθωσε ὁ ἴδιος ἀφοῦ εἶδε τὸ τυπογραφικὸ λάθος ποὺ τὴν ἀλλοίωνε. Ἴδιο τὸ σωστό: «Κι' ἀκόμα στὼν γυμνῶν δέντρων τὰ κλαδιά, τἄνθια τοῦ Βορρᾶ ἀνθοῦσαν κι' αὐτά, ὦ, μὲ τί χαρά! ξεγαλιόνταν πὼς μιὰ καινούργια Ἄνοιξη λευκή, ὄχι πρόσινη τώρα, ἔχει στάσει!»

Ἡ *Τζοκόντα* μοῦ γράφει ὅτι στὸ αὐτοκίνητο πού τὴν πήγαινε σχολειό της, εἶχε μαζί της καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς παράστασης γιὰ τὸ Μνημεῖο τοῦ Πολέμη. Μιὰ κυρία ποὺ καθόταν δίπλα της, τὸ εἶδε καὶ τῆ ρώτησε τί εἶναι. Κι' ὅταν τῆς ἐξήγησε, ἡ κυρία τῆς εἶπε: «Χαίρω ποὺ ὑπάρχουν παιδιὰ μὲ τόσο εὐγενικὰ αἰσθήματα. ὅπως τὰ ἀπαλλασσ' ποὺλα ποὺ θέλουν νὰ στήσουν τὴν προτομὴ ἑνὸς ποιητοῦ. Θὰ βοηθήσω τὸν ὡραῖο αὐτὸ σκοπὸ πηγαίνοντας στὴν παράσταση ποὺ θὰ τὴ συστήσω κιόλα σ' ὅλες τὶς γνωστές μου.» Κι' ἡ *Τζοκόντα* τὴν εὐχαρίστησε καὶ πῆγε χαρούμενη καὶ περιφαντὴ στὸ σχολεῖο.

Δυσηθήκα ὅσον «νέμεσα» τὸ χαρτί σου. *Ἄχ Πόλη*, τόσο διασκεδαστικὸ ἦταν τὸ γράμμα σου. Γέλασα ποσοπάντων μὲ «τὶς γλωσσινὲς σκηνές» ποὺ γίνονται στὸ σχολεῖο σου καὶ μὲ τοὺς σέλχους ποὺ σατύριασες τοὺς γλωσσαμπόνηρας. Ἀλλὰ ἀκεῖνο ποὺ μ' εὐχαρίστησε περισσότερο ἦταν ἡ ἔδεση τῆς σχολικῆς δονήτρας μὲ τὸν μουσικὸ ποὺ «ὁ Θεὸς τὸν ἔοριφε στὸν τόπο σας». Ἴσως λοιπὸν κι' ἡ *Γαλανὴ Σταυροφόρα* βιολί, τὸ *Ζωντανοποιόλι*, ἡ *Ζαχαριάδου*, ὁ *Κατσαβάκης* κιθάρα, ἡ *Ὀκνηρή*, ὁ *Μόντσαγας* μαντολίνο. Κι' ὅλοι, — ὄχι νὰ ἐπαινεθῆτε, — πάτε καλά. Ἔ, πότε θὰ δώσετε τὴν πρώτη σας συνοδία;

Διάβασα. *Πόνου Λάκρυ*, νιὰ τὴν γαλλικὴ αὐτὴ παράσταση ποὺ δώσατε καὶ σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν ἐπιτυχία. Ἀλλὰ ποιοὶ νὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ «ἐνδόητοι» λόγοι ποὺ ἡ Χ.Α.Ν. δὲν ἐπιτρέπει παράσταση Ἑλληνικῆ; Μήπως γιὰ νὰ μὴν παρεξηγηθῆ ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς Τούρκους; Ἂν εἶναι αὐτό, ἔχει δίκιο. Ὄχι, ὁ *Ὑψιβρεμέτης Ζεὺς* τοῦ 1924 δὲν εἶναι πιὰ σκοπὸς μηνῆς καὶ λυποῦμαι ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σὲ πληροφορήσω γιὰ ἕνα τόσο ἀναπτό σου φίλο, ποὺ ἔχασες τὰ ἴχνη του. Ἔ, ἂν διαβάζῃ κάποιο τὸ φύλλο μου κι' ἰδῇ αὐτὲς τὶς γραμμές, — ποιός ξέρει, — ἴσως τὸ νοιάξῃ.

Ὄχι, *Οὐράνιον Τόξον*, αὐτὰ ποὺ μοῦ σημειώνεις, δὲν εἶναι ὅλα τοῦ Α' Ἐνταρ. «Ἡ Ἥρωΐς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως» π: χ: εἶναι τοῦ Σίνου καὶ νὰ τὴν κρατήσῃς. Ἐπίσης τὸν «Σαλβατόρ» δὲν εἶναι τοῦ Ἰουλίου Βέρν. Ὁ κ. Φαῖδων σ' εὐχαριστεῖ γιὰ ὅσα γράφεις γιὰ τὴν «Ἀδελφοκλέα» του.

Χαίρω, *Ἥρα*, ποὺ εἶσαι μαθήτρια τῆς ἀσκητικῆς Σχολῆς καὶ ποὺ θὰ παίξῃς τὸ ρόλο τοῦ Παυλέκη στὸ «Μυστικὸ τῆς Κοντέσσας Βελβράνας». Ἀφοῦ ὁ κ. Κοπανᾶς σοῦ δίνει τέτοιο ρόλο, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἔχεις ταλέντο. Ἀλλὰ ὅσο γιὰ νὰ γίνῃς ἡθοποιός, τί νὰ σοῦ πῶ! εἶμαι κι' ἐγὼ μὲ τὴ γνώμη τῶν γονέων σου. Ἡ ἐποχὴ στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι τώρα κατάλληλη. Ὅλα τὰ κορίτσια τῶν καλῶν οἰκογενειῶν ποὺ βγήκαν στὸ Θέατρο, τὸ μετανόιωσαν. Ἀργότερα, ἂν καλυτερέψουν οἱ ἀέρες . . .

Ὡραίας ἐπιστολὰς μοῦ ἐστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Εὐδοκία Μπουρνιᾶ* (ποὺ τῆς ἔστειλα καὶ τοὺς 2 τόμους τοῦ «Π. Θεάτρου»,) *Κόρη τοῦ Βυζαντίου* (ποὺ τὸ ποιηματάκι της ἐκεῖνο δὲν εἶχε χαθεῖ,) *Μικρὸς Μελλοναύαρχος*, *Μικρὸς Πλοίαρχος*, *Ἀνθεμίς*, *Μανόν*, *Μονεμένη Ρεματιά*, *Δελτίνα*, *Ἄβρα τοῦ Εὐξείνου*, *Φιφιφίκος*, *Ἀφάμας* καὶ *Μικρὸς Καλλιτέχνης*.—Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὰ καλὰ των λόγια. Σὲ μικρὰ μποϊκῶν, ἂν ἔχω τόπο, θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἐγκρίνονται: 94. «Μιὰ σκοτεινὴ βραδιά» τοῦ *Ταρδίφ*. (Παιδιάτικο πρόγυμα βιβέαια, ἀλλὰ μὲ κάποια ἰδιορυθμία· γι' αὐτὸ τὸ διόρθωσα λιγάκι, νὰ δημοσιευθῇ γιὰ μιὰ ἀνθοβρυνση.)—98. «Ἡ πρώτη τουσωκιά» τῆς *Ἀγνῆς Ψυχούλας*. — 99. «Ἡ Τριανταφυλλιά» τοῦ *Μῆμε-Δημόνει*. ("Οχι τόσο δόκιμο· ἀλλ' ἀρκετὰ πρωτότυπο καὶ στὴν περιγραφὴ καὶ στὴ σκέψη.)— 100. «Ἕνα γαμόγελο» τῆς *Ἠλιογέννητης*. — 101 «Τὸ Ποσοφυνάκι» τῆς *Δεξαμένης Φουστανέλλας*.—102. «Στὸ δάσος κι' ἄλλα μικρὰ τραγουδάκια τῆς *Ζουλέϊκας*.

Ἀπορρίπτονται: «Ἡ Πηραλίε» τῆς *Ἐλπιδοφόρου*. Ὡραῖο εἶναι, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ μεταφράσῃ σὲ ἀτλῆ γλῶσσα, ζωντανή, γιὰ νὰ γίνῃ ἀκόμα ὡραιότερο. — «Ἡ ἀνθισμένη ἀμυγδαλιὰ» τοῦ *Εὐράτα*. Τίποτα! Αὐτὴ ἡ «εἰκὼν ζωηρὰ φαντασίας, εἰκὼν ποικιλμένη διὰ τῶν αὐδσιων ἀνθέων της», εἶναι φωτεινὴ σὰν τὴ γλῶσσα στὴν ὁποία εἶναι γραμμένη. Ποιὸς γράφει ἔτσι σήμερα; — «Νοσταλγία» τοῦ *Ἐρημικοῦ Ἀκρογιαλιοῦ*. Κάτι ἔγιναν αὐτό, κάτι καλὸ προυσιάζει, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκόμα κ' ἔτοιμο. Τὸ *Ἐρημικὸ Ἀκρογιαλὶ* πρέπει νὰ γυμνασθῇ περισσότερο. Καὶ νὰ προσέξῃ καὶ τὴν ὀθογραφία του. Π: χ: «παρατηρῶ τὴ μελαγχολικὴ ἔδι τῆς φύσις». Ἐπιτρέπονται αὐτά; —«Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ Πάσχα» τῆς *Φουρτουνιασμένης Θάλασσας*. Θέμα ἀνάτερο τῶν δυνάμεών σ'. Ἡ ψυχολογία ἑνὸς ἀρμῆτη πενήντα χρόνων δὲν εἶναι γιὰ παιδί. Εἶπα ὅτι θέλω νὰ γράφετε πράγματα ποὺ τὰ ξέρετε κι' ὄχι πράγματα ποὺ τὰ φαντάζεστε. Τὸ κομμάτι ὡστόσο εἶναι ἀρκετὰ καλογραμμένο.—«Γέρος καὶ "Ἄγγελος» τῆς *Αἰσιαστοβαμμένης Ἀδᾶς*. Διασκευὴ τοῦ γνωστοῦ μύθου τοῦ Ἀξιώτου «Γέρων καὶ Θάνατος». Ἀλλὰ οἱ στίχοι ἀτεχνοι καὶ τὸ ἐπιμύθιο ἀταιριαστο.— «Τὸ δάσος καὶ τὸ βουνό» τῆς *Νερείδας τοῦ Γιαλοῦ*. Μύθος κι' αὐτός, ἐπίσης ἀτεχνος καὶ στὴ διατύπωσι καὶ στὴ στιχουργία. Δυσκολεύτηκα καὶ νὰ τὸν διαβάσω ἀπὸ τὸ ἀσχημο βιαστικό γράφιμο. Γιατί, παιδιά μου, θὰ γράφετε πιὸ καθαρά, τὰ κομμάτια σας τουλάχιστο;

Ἄλλα δὲν ἐδιάβασα αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Ὅσδιν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀναγνωσται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος δρ. 1 Ο.—Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναγνωσθέντα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1926. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Δ, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: *Γλυκειὰ Σερφοτοπούλα, κ. (ΑΠ). Πετοιρίκος, ἀ. (ΑΖ). Ἄνθρωπος, ἀ. (ΑΩ). Κύμα τοῦ Σαρωνικοῦ, κ. (ἀδελφὴ τοῦ ΜΦ). Βελτεβούλ, ἀ. (ΑΦ). Μικρὸς Μελλοναύαρχος, ἀ. (;). Ρογήσος, ἀ. (ΝΣ). Μικρὸς Σοφός, ἀ. (ΚΔ). Λόρδος Βύρων, ἀ. (ΙΚ). Μαραμαρωμένος Βασιλιάς, ἀ. (!!).*

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: *Φαιδρὰ Μελαγχολία, κ. Ἀνθεμίς, κ. Βασίλισσα στὶς Πεταρούνες, κ.*

ΓΙΑ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΗ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ ΤΩΡΑ

58ον Δελτίον Εἰσφορῶν

αὐτὸς ὁ Σόλλογος ποὺ σχεδιάζετε μὲ τὸν *Ταρζάν*') *Πολύβιον*(εὐγνωμαι περαστικά· νὰ μοῦ στείλης') *Διαβολεμένα Ροδιτάκι* (ἔστειλα· εὐ ομαι νὰ παύσουν κάτι οἱ σεισμοὶ ἢ τουλάχιστο νὰ μὴ δυνατμόσουν· τί λέγουν οἱ τσαλόγοι σας ;) *Π. Ψ.* (ἡ καλύτερη μετάφραση τῶν «Ἀθλίων» εἶναι ἡ πρώτη τοῦ Σκυλίτση· «Κ. Β.» μπορεῖς νὰ γοράσης. χρυσάδετο ἀπὸ τὴν 'Αμερική· τί τὸ τὸ πιριεδικὸ δὲν ἔφρω κανένα') *Ἑρμῆν τῆς Ἄνδρου* («Παιδ. Θέατρον» ἔστειλα') *Κρινάκι* (τὸ ἔστειλα') *Μιμίαν Σεφερλῆ* (εἶμαι καλά, εὐχαριστῶ· χαίρω καὶ περ'μένω') *Μιχαὴλ Φιλιακὸν* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· στεῖλε τα') *Ἀνοικτόκηαδον* (χαίρω πολύ· σοῦ ἔστειλα τοὺς 2 τόμους Παιδ. Θεάτρου») *Ἀεράκι τοῦ Βουνοῦ* (σ' εὐχαριστῶ πολύ, καθὼς καὶ τοὺς φίλους σου, γιὰ τὴν πρωτοβουλία τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ τοῦ Ὑλλόγου· ἐμπρὸς λοιπόν, νὰ σᾶς ἰδῶ!) *Ρογῆσον* (αἱ λύσεις ἐὰν στέλλονται ἁπλῶς γάρτον· διεβασε τὸν Ὁδηγόν') *Βιολέτταν τοῦ Βουνοῦ* (ἔστειλα· ναί, ἐκτός') *Ἀεράκι τῆς Πάλης* (σοῦ τὸ ἐγγράφω· χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψης συχνά') *Στυλιανὸν Ἀστρινόν* κτλ. κτλ.

Ζωὴν Βελισσαράτου, Σμυρνιωτάκι (ἔλαβα. εὐχαριστῶ.)

Μαρίαν Παρασκευαΐδη, Λυκόσκυλον, Κακκινέσκουφην, Νιόβην, Ἀγριολούλουδο, Σ. Α. Βαρελτζίδην, Εὐζωνάκι (ἔστειλ.)

Ἐπαμ. Κονταγιάννην, Αἱματαβ. Δόξαν, Εὐζωνάκι, Ἐλεύθερο Πουλί, Τζοκόνταν, Πόνου Δάκρυ, Ἥραν, Κόρην τοῦ Βυζαντίου, Φιρφιρίκον, Πριγκίπισσαν τῆς Ὁλλανδίας, Πολύβιον, Μικρὸν Καλλιτέχνην (Παιδ. Πνεύματα καὶ κομμάτια σας διὰ τὴν Σ. Σ. Σ. ἔλαβα καὶ θὰ τὰ διαβάσω μὲ τὴν σειράν των.)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Συνέχεια τοῦ 225 Διαγωνισμοῦ.
Αἱ Λύσεις δεκταὶ μέχρι 10 Ἰουνίου]

281. *Λεξίγριφος*

Σύμφωνο, ῥῆμα καὶ φωνῆεν
Τὸ γράφω ὅλα στὴ γραμμὴ
Καὶ χώρα στὴν Μικρὰν Ἀσία
Κατασκευάζω στὴ στιγμή.

Μυστηριώδης Ἱππεύς

282. *Στοιχειόγριφος*

Ὅταν εἶμαι μὲ κεφάλι,
Στὸ κεφάλι κατοικῶ·
Καὶ χωρὶς κεφάλι, πάλι
Στὸ κεφάλι εἶμαι διπλό.

Ἀξιοθαυμαστὸς Συνθέτης

283. *Μεταγραμματισμὸς*

Βγάλε Χι καὶ βάλε Μι
Καὶ θὰ ἰδῆς σὲ μιὰ στιγμὴ
Τοῦ γλυκοῦ νεροῦ τὸ ψάρι
Γλύκα περισσὴ νὰ πάρη.

Κορνήλιος Ν. Ποιητίδης

284. *Ἀστήρ*

* * *
* * *
* * *
* * * E * * *
* * *
* * *
* * *

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε νὰ γίνῃ νὰ σκωνται: ὁριζοντίως Πέρσης βασιλεύς· καθέτως ἰχθύς· διαγώνιος πτηνὸν καὶ ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος.

Γλυκὸ Χαμόγελο

285. *Αἴνιγμα*

Στέκομαι ὅταν στέκεσαι,
Κινοῦμαι ὅταν κινεῖσαι
Καὶ νὰ βρεθῶ εἶν' ἀδύνατο
Ὅπου καὶ σὺ δὲν εἶσαι.

Ἠλιοβγαλίτη

286. *Κρυπτογραφικὸν*

128384526178 = Θαλασσοπόρος.
2384578 = Κάτοικος οὐρανοῦ.
32178 = Μυσκήριον.
45528 = Κράτος.
52378 = Ζῶον.
62678 = Ἀνθρωπάριον.
76712 = Μέρος τοῦ λόγου.
32178 = Νῆσος.

Μηλολόνθη

287—291. *Πτερωτὸν Γράμμα*

Φυτὸν ἠνῶδες — Ἀσθένεια τῶν παιδίων — Δένδρον — Δόχεῖον ὑάλινον — Γυνὴ τῆς Π. Διαθήκης.

Ὅλαι αὗται αἱ λέξεις ἔχουν ὁπὸ πέντε γράμματα. Ἐν ἐξ αὐτῶν, τὸ πτερωτόν, ἀπαντᾷ ἅπαξ εἰς ἑκάστην καὶ εἶναι ὀρχικὸν τῆς πρώτης, δεύτερον τῆς δευτέρας, τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεξῆς.

Σάνθιππος

292. *Μεσοστιχὶς*

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαῖον θεόν:

1. Μοῦσα· 2. Ἀοχιερεύς· 3. Ὄρος τῆς Βαλκανικῆς· 4. Μεγαλόνησος· 5. Μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Φιφὴ Ι. Σταυροπούλου

293. *Γρῖφος*

ον		ον	
ον	2	ον	8 8 8 8 8
	9		
ον		ον	8 8 8 8 8
	ον		

Διαβολεμένο Ροδιτάκι

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

294. *Sans Voyelles*

ls-bns cmpts-fnt-ls-bns-ms

Δίκκος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 4

42. Θησεῖον, (θής, ἴον.) — 43. Ἰανός-σανός-φανός.—44. Μέγαρα-Μέγαιρα. — 45. Παῦλος-αὐλός. — 46. Ὕλας-Ἅλυς. — 47—51. *Σμίλαξ, σαρδόνυξ, ἔχιδνα (ἢ ἐχῖνος), μηλωτή, γόης (ἢ γόος).*

52. Ε Β Σ
Α Ε Α
Β Ν Α
Θ Η Σ Ε Ι Ο Ν
Κ Τ Τ
Ι Ι Ι
Β Α Α

53—57. Διὰ τοῦ Ι: *ποῖος, πεῖρα, πῖθος, λιτός, ἰστίς.*

58. Ν Ι Σ
Π Λ Α
Α Ι Δ
Τ Η Ν
Υ Λ Ο
Π Ω Π
Α Γ Α

Ἀγαπῶ πολὺ τὴν Διαπλάσιν. (Ν Ι Σ υ ρ ο ς, Π Λ Ἀτων, Α Ι Δ ώς, Τ Η Νος, Υ Λ Ο κόμος, Π Ω Π οτε. Α Γ Α μέμνων.— Ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιγραφῆς ἐκ τῶν κάτω, ἀριστερόθεν καὶ δεξιόθεν ἐναλλάξ.) — 59. Ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. — 60 *Θεαὶ τοῖς ἡτημένοις* (οὔ, ἔιη, σὺ τί μένεις.) — CICERON (Chateaubriand. CImon, BaCchus, Corne, TibèRe, SalomOn, SalamiNe.)—63. La terre est ronde. (Κατὰ στίχον ἐκ τῶν κάτω.)

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Μὲ τὸ 1ο φύλλο τῆς 5ης Δεκεμβρίου ἄρχισε τὸ 46ον ἔτος κι' ὁ 33ος τόμος τῆς Β' Περιόδου τῆς «Διαπλάσεως». Ἐκεῖνοι ποὺ ἡ συνδρομή των ἔληξε, πρέπει νὰ τὴν ἀνανεώσουν. Καὶ ὅσοι δὲν ἔστειλαν ἀκόμη τὸ συμπλήρωμα τῆς συνδρομῆς τοῦ 1925, παρακαλοῦνται νὰ τὸ στείλουν μαζί, σύμφωνα μὲ τὴ δήλωση τοῦ 26ου φύλλου.

Ἡ Ἰσχὺς ὅλων τῶν Ψευδωνύμων τοῦ 1925 ἔληξε πλέον. Ὅσοι θέλουν νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο ψευδώνυμο καὶ κατὰ τὸ 1926, πρέπει νὰ τὸ ἀνανεώνουν τὸ ταχύτερον, διότι κατὰ τὸν Κανονισμὸν τὰ μὴ ἀνανεωθέντα ἔσοι τόρα ψευδώνυμα εἶναι ἐλεύθερα καὶ θὰ τὰ δίδω εἰς ὁποιον τὰ ζητήσῃ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἔως 10 τὸ κοὶὸ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ πλάγια δὲ στοιχεῖα λεπ. 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δραχ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δραχμὰς 3. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΣΤ'—278)

«ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ»

ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΥΜΕ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ. Σύντροφίς μας (ΚΣΤ'—65).

(ΚΣΤ'—279)

«ΓΑΥΚΕΙΡΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟΣ»

ΨΑΜΜΙΤΙΧΕ, γιὰ τὸ θάνατο τοῦ προσφιλοῦς σου πατρός, δέξου τὰ μετὰ δακρύων καὶ πόνου προσφερόμενα συλλυπητήριά μας.

(ΚΣΤ'—280)

Σήμερον μετὰ βαθυτάτου ἄλγους τελοῦμεν τὸ μνημόσυνον τῶν προσφιλῶν μας συνγενιστῶν:

ΠΕΝΤΖΟΥ, ΣΧΟΙΝΑ, ΧΡΥΣΑΦΗ

καὶ... ἐπιφυλασσόμεθα ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν

ΛΕΡΑΚΙ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ
ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

(ΚΣΤ'—281)

Κλαίρη, Μέλισσα, Ροδαλὴ Αὐγούλα, Μιμὴ Ἐπαρχιώτισσα, χίλια εὐχαριστῶ διὰ τὰς εὐχάς σας. ΘΕΜΙΣ

(ΚΣΤ'—282)

ΓΙΟΥΛΗ ΑΝΘΗ, ΒΡΑΧΕ, ΙΩΑΝΙΣΜΕ, ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ, ΕΥΖΩΝΑΚΙ, ἀνταλλάσσουμε Μ. Μυστικά; (ΚΣΤ'—78). Νὰ περιμένω;... ΑΙΓΕΛΟΣ

(ΚΣΤ'—283)

Νιόβη, Ἀριστοκρατίσσα, Σμυρνιοπούλα, Θέλμα, Ρόζιτα, ἔστειλα· νὰ περιμένω; Ἡράχε, Μονάκριβη, ἔλαβα, θερμὰ εὐχαριστῶ. *Αἰλιάνα*

(ΚΣΤ'—284)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΑΙΜΟΝΩΝ

Πρόεδρος: *Βελζεβούλ*, Γραμματεύς: *Ἀεράκι τοῦ Βουνοῦ*, Ταμίας: *Τοξότης*.

ΤΜΗΜΑΤΑ: Διαγωνισμῶν: *Ἀεράκι τοῦ Βουνοῦ*, Ἀποκαλύψεων: *Ἀρχαῖος Πελεμιστής*, Λύσεων: *Πέτρος Ρουσσαί*.

(ΚΣΤ'—285)

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μέσον Διαπλάσεως μὲ κορίτσια 18—15 ἐτῶν. *Τζοκόντα*

(ΚΣΤ'—286)

ΚΥΡΙΑ Γαλλίς, δικλωμονοῦχος, δίδει μαθήματα Γαλλικῆς εἰς οἰκογενείας καὶ δεσποινίδας. Ἐκμάθησις ἀρίστη, ἀσφαλής καὶ σύντομος. Συνιστᾶται θερμῶς καὶ παρ'ἡμῶν. R. D. poste-restante etrangère, Ἀθῆναι.

(ΚΣΤ'—287)

Μαντρόσυλε, δέχομαι· στεῖλε. Λύσις: Παναγιώτης Ναούμ. Σόλωνος 68-Α Ἀθῆναι. ΛΥΚΟΣΚΥΛΟΣ

(ΚΣΤ'—288)

Γαρδένια, εὐχαριστῶ δέχομαι. Νὰ περιμένω μιὰ καρτούλα σου γιὰ τὸν (ΚΣΤ'—221) διαγωνισμό μου; *Ἀγριολούλουδο*

(ΚΣΤ'—289)

Βιολέττα τοῦ Βουνοῦ, Μάρβελ, Μὴ μὲ λησμόνει. δέχεσθε ἀνταλλαγὴ Μ. Μ. κατ' εὐθεῖαν; — *Ἀγριολούλουδο*

(ΚΣΤ'—290)

Διαπλασιάστρια τ., ψηφίζοντας τὴν ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΟΕΑΝ, δείχνετε τὴν ἀγάπην σας πρὸς τὴν πατρίδα.

(ΚΣΤ'—291)

Σύλλογε «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Διεύθυνσίς μου: Ἑλένη Ρές, Χίον.
Πρώην ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΕΝΙΑ

(ΚΣΤ'—292)

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ «ΑΓΝΩΣΤΩΝ»

ΜΕΓΑΣ διαγωνισμὸς κωμικῶν καρτῶν, προσδεσμὸ δίμηνος, συμμετοχὴ μονόδραχμος. ΒΡΑΒΕΙΑ ΔΕΚΑ. Λύσις: (ΚΣΤ'—235). «ΑΦΑΝΕΙΣ». σᾶς κηρύττομεν πόλεμον. Ἐντὸς ὀλίγου ἀρχίζομεν πῦρ. Τρέμετε!!!

(ΚΣΤ'—293)

Θέμις, δέχομαι ἀνταλλαγὴν Μ. Μ. Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν κάρτα. *Ἀγριολούλουδο*

(ΚΣΤ'—294)

ΣΙΛΟΥΕΤΤΑ

ΚΡΙΝΟΛΕΥΚΗ ΝΕΡΑΪΔΑ: λεπτή, μικροῦλα, ἀφελής, σεμνὴ στὸ ντύσιμο, μὲ μαῦρα κουκλίστικα ματάκια, μὲ ὁλόμαυρα σγουρὰ μαλλιά, μὲ κοφάλινα γελάκια ποὺ σκοπεύω τὸ χαμόγελο τῆς εὐτυχίας· ἀπαγγέλει θαυμασίως. *Ἀεράκι τοῦ Βόλου*

(ΚΣΤ'—295)

ΕΛΠΙΣΤΙΣ ΑΓΑΠΗ, σοῦ κηρύττω τὸν πόλεμον. Ἐκκρός, *Θέλμα*, βοήθησέ με. «Γλυκειὰς Ἑλληνοκυλίες», Μάρβελ, Ἀγριοβιολέττα, Μαρσιμένο Γαρύφαλλο, περιμένω. *Κρινόλευκη Νεράϊδα*

(ΚΣΤ'—296)

Δαφνοστεφὲς 21, Γλυκὸ Χαμόγελο, Ροδαλὴ Αὐγούλα, Ἐλληνικὴ Ἀναγέννησις, Αἱματοβαμμένη Δόξα, Ἀγνὴ Ψυχούλα, Τριανταφυλλένια, Ἠλιογέννητη, Ἰδανισμέ, Πόνου Δάκρυ: Σᾶς ἐφήφισα. Ἀνταλλάσσουμε τετραδιάκια; Δ) σις; (ΚΣΤ'—234). ΚΑΛΙΡΗ

(ΚΣΤ'—297)

ΦΑΡΑΩ.

Κρινόλευκη Νεράϊδα, τί κρίμα νὰ εἶναι στὸν Βόλο ὁ ἀναπτυτός σας Κ. Καλμπάντης· δὲν εἶναι ἔτσι, Μαρ. Δημητριάδου;

(ΚΣΤ'—298)

Αγαμ. Πέντζου, πρόσεξε νὰ μὴ τὴν πάθῃς ὅπως τὴν ἔπαθε ὁ Σαμψὼν ἀπὸ τὴν Δαλιδά.

Νέος Τιμοκατάλογος

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1898) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνοι οἱ ἑξῆς πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, καὶ 19ος. Ἕκαστος τόμος δρ. **25**, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δραχ. **26,50** διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δραχ. **32** διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894 — 1925) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 32 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄρραφος, δρ. **30** καὶ ραμμένος δρ. **35**. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δραχ. **2** ὁ ἄρραφος καὶ δρ. **6,50**, ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. **13,50** — εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις Π. Γ. ΜΑΚΡΗ καὶ Σία — Σοφοκλέους 3